

Αριθμός 174

Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002, οι οποίοι εκδόθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 38 της βασικής νομοθεσίας για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία, αφού κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εγκρίθηκαν από αυτή, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 3 του περί Καταθέσεως στη Βουλή των Αντιπροσώπων των Κανονισμών που Εκδίδονται με Εξουσιοδότηση Νόμου, Νόμου (Ν. 99 του 1989 όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 227 του 1990).

ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 1996 ΚΑΙ 2001

Κανονισμοί δυνάμει του άρθρου 38

Για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο:

"Οδηγία 89/654/EOK του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1989 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας" (ΕΕ L 393 της 30.12.1989, σ. 1),

Το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται από 89(I) του 1996
158(I) του 2001
25(I) του 2002.

Συνοπτικός τίτλος.
1. Οι παρόντες Κανονισμοί θα αναφέρονται ως οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002.

Ερμηνεία.
2. Στους παρόντες Κανονισμούς, εκτός αν προκύπτει διαφορετικά από το κείμενο, οι ακόλουθες λέξεις ή όροι θα έχουν την έννοια που αποδίδεται σ' αυτές:

"Λιορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία" σημαίνει τη θερμοκρασία υπό την οποία ακίνητη μάζα αέρα κεκορεσμένη υδρατάν θα επέφερε το ίδιο αίσθημα θερμότητας το οποίο επιφέρει ο συνδυασμός των επικρατουσών τιμών θερμοκρασίας θερμομέτρου μελάνης σφαίρας, θερμομέτρου υγρού δοχείου και ταχύτητας διακίνησης του αέρα εντός του χώρου εργασίας.

89(I) του 1996
158(I) του 2001
25(I) του 2002.
"Νόμος" σημαίνει τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους του 1996 έως 2002.

"Χώρος εργασίας" σημαίνει το χώρο που προορίζεται να περιλάβει θέσεις εργασίας μέσα στα κτίρια της επιχείρησης ή/και της εγκατάστασης, περιλαμβανομένου και κάθε άλλου μέρους στην περιοχή της επιχείρησης ή/ και της εγκατάστασης όπου έχουν πρόσβαση πρόσωπα στην εργασία ή και άλλα πρόσωπα.

ΜΕΡΟΣ Ι ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Αντικείμενο-
Πεδίο
εφαρμογής-
Εξαιρέσεις.

3.—(1) Οι παρόντες Κανονισμοί καθορίζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας.

(2) Οι διατάξεις των παρόντων Κανονισμών εφαρμόζονται όπου εφαρμόζεται ο Νόμος εκτός από τις παρακάτω περιπτώσεις:

(α) Στα μέσα μεταφορών που χρησιμοποιούνται εκτός της επιχείρησης ή/ και της εγκατάστασης καθώς και στους χώρους εργασίας εντός των μέσων μεταφοράς.

(β) στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια:

(γ) στις εξορυκτικές βιομηχανίες:

(δ) στα αλευτικά σκάφη:

(ε) στους αγρούς, στα δάση και σε άλλες εκτάσεις που αποτελούν μέρος γεωργικής ή δασικής επιχείρησης αλλά τα οποία βρίσκονται εκτός της οικοδομημένης ζώνης της επιχείρησης αυτής.

(3) Χωρίς επηρεασμό των περιοριστικών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχονται στους παρόντες Κανονισμούς οι διατάξεις του Νόμου, του περί Εργοστασίων Νόμου ή ιωνδήποτε κανονισμών εκδίδονται δυνάμει αυτών ή οι διατάξεις ιωνδήποτε άλλων νόμων και κανονισμών που σχετίζονται με τους χώρους εργασίας, εφαρμόζονται πλήρως στο σύνολο του αναφερόμενου στην παράγραφο (1) του παρόντος Κανονισμού τομέα:

Κεφ. 134.
43 του 1964
32 του 1972
22 του 1982
25 του 1989
20 του 1990
220 του 1991
90(I) του 1996.

Νοείται ότι οι διατάξεις των πιο πάνω Νόμων και Κανονισμών εφαρμόζονται στα όταν αυτές εννοούν περισσότερο την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων σε σχέση με τις διατάξεις των παρόντων Κανονισμών.

ΜΕΡΟΣ II

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

4. Οι χώροι εργασίας που χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά μετά την έναρξη ισχύος των παρόντων Κανονισμών πρέπει να ικανοποιούν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που περιέχονται στο Παράρτημα I.

Χώροι εργασίας που χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά.
Παράρτημα I.

5. Οι χώροι εργασίας που έχουν χρησιμοποιηθεί ήδη πριν από την έναρξη ισχύος των παρόντων Κανονισμών πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που περιέχονται στο Παράρτημα II, την 31η Δεκεμβρίου 2002.

Χώροι εργασίας που έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί.
Παράρτημα II.

6. Στην περίπτωση που οι χώροι εργασίας υφίστανται, μετά την έναρξη ισχύος των παρόντων Κανονισμών, μεταβολές, επεκτάσεις, ή/και μετατροπές, ο εργοδότης λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ούτως ώστε οι παραπάνω μεταβολές, επεκτάσεις ή/και μετατροπές να είναι σύμφωνες με τις αντίστοιχες ελάχιστες προδιαγραφές που περιέχονται στο Παράρτημα I.

Μεταβολές των χώρων εργασίας.

7. Για τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της υγείας των εργοδοτουμένων του ή και άλλων προσώπων ο εργοδότης πρέπει να φροντίζει—

Παράρτημα I.
Γενικές υποχρεώσεις.

(α) Να διατηρούνται ελεύθεροι τόσο οι διάδοροι κυκλοφορίας που οδηγούν στις κανονικές εξόδους και στις εξόδους κινδύνου, όσο και οι ίδιες οι έξοδοι και οι έξοδοι κινδύνου, για να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανά πάσα στιγμή·

(β) για την τεχνική συντήρηση των χώρων εργασίας και των εγκαταστάσεων και συστημάτων, και ιδίως όσων αναφέρονται στα Παραρτήματα I και II των παρόντων Κανονισμών, και για την αποκατάσταση, το συντομότερο δυνατό, των ελαττωμάτων που διαπιστώνονται και που ενδέχεται να βλάψουν την υγεία και την ασφάλεια των εργοδοτουμένων ή και άλλων προσώπων·

Παραρτήματα I και II.

(γ) για τον τακτικό καθαρισμό των χώρων εργασίας και των εγκαταστάσεων και συστημάτων, και ιδίως όσων αναφέρονται στο Παράρτημα I, παράγραφος 6 και στο Παράρτημα II, παράγραφος 6, των παρόντων Κανονισμών, προκειμένου να εξασφαλίζονται ικανοποιητικές συνθήκες υγειεινής·

Παραρτήματα I
και II.

Ενημέρωση
των
εργοδοτουμένων.

Διαβούλευσεις
και συμμετοχή¹
των εργοδο-
τουμένων.

Υποχρεώσεις
αυτοεργοδο-
τουμένων.

Έναρξη της
ισχύος των
παρόντων
Κανονισμών.

(δ) για την ταχική συντήρηση και τον έλεγχο λειτουργίας των εγκαταστάσεων και συστημάτων ασφαλείας, που έχουν προορισμό την πρόληψη ή την εξάλεψη κινδύνων, και ιδίως όσων αναφέρονται στα Παραρτήματα I και II.

8.—(1) Χωρίς επηρεασμό των διατάξεων του άρθρου 13 του Νόμου και οιωνδήποτε Κανονισμών εκδίδονται δυνάμει αυτού για ενημέρωση των εργοδοτουμένων, ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι εργοδοτούμενοι ή/και οι εκπρόσωποι τους στην επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση να έχουν στη διάθεσή τους τις κατάλληλες πληροφορίες όσον αφορά όλα τα ληπτέα μέτρα για την ασφάλεια και την υγεία στους χώρους εργασίας.

(2) Στα πλαίσια της ενημέρωσης των εργοδοτουμένων, ο εργοδότης διασφαλίζει ότι όλα τα πρόσωπα στην εργασία είναι ενήμερα για τα μέσα διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου και για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί στην περίπτωση αυτή.

9. Η διαβούλευση με τους εργοδοτουμένους ή/και τους εκπροσώπους τους και η συμμετοχή αυτών γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Νόμου και οιωνδήποτε Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού για διαβούλευσεις και συμμετοχή των εργοδοτουμένων, στα πλαίσια των ξητημάτων που καλύπτουν οι παρόντες Κανονισμοί.

10. Οι υποχρεώσεις των εργοδοτών που προβλέπονται στους παρόντες Κανονισμούς ισχύουν κατ' αναλογία και για τους αυτοεργοδοτουμένους κάθε φορά που το απαιτούν τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας ή της δραστηριότητας, οι περιστάσεις ή οι κίνδυνοι.

11.—(1) Ο Κανονισμός 5 των παρόντων Κανονισμών τίθεται σε ισχύ την 31η Δεκεμβρίου 2002.

(2) Με την επιφύλαξη της παραγράφου (1) του παρόντος Κανονισμού, οι παρόντες Κανονισμοί τίθενται σε ισχύ με τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ, Ή ΥΦΙΣΤΑΝΤΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ, ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ή/ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ.

(Κανονισμοί 4, 6 και 7)

Προκαταρκική
παρατήρηση.

Σταθερότητα
και
στερεότητα.

Ηλεκτρική
εγκατάσταση.

1. Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν Παράρτημα εφαρμόζονται κάθε φορά που το απαιτούν τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας ή της δραστηριότητας, οι περιστάσεις ή ο κίνδυνος.

2. Τα κτίρια που στεγάζουν χώρους εργασίας πρέπει να έχουν δομή και στερεότητα ανάλογες με το είδος της χρήσης τους.

3.—(1) Η ηλεκτρική εγκατάσταση πρέπει να έχει σχεδιαστεί και κατασκευαστεί έτσι ώστε να μη δημιουργεί κίνδυνο πυρκαϊάς ή έκρηξης και τα πρόσωπα να είναι επαρκώς προστατευμένα έναντι των κινδύνων ατυχήματος που μπορεί να προκύψουν από την άμεση ή έμμεση επαφή με τον ηλεκτρισμό.

(2) Κατά το σχεδιασμό, την κατασκευή και την επιλογή του υλικού και των συστημάτων προστασίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η τάση του ρεύματος, η επίδραση εξωτερικών παραγόντων και η καταλληλότητα των προσώπων που έχουν πρόσβαση σε τμήματα της εγκατάστασης.

4.—(1) Οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου πρέπει να διατηρούνται ελεύθερες οδοί και και να οδηγούν από το συντομότερο δυνατό δρόμο στο ύπαυθρο ή σε ασφαλή έξοδο κινδύνου περιοχή.

(2) Σε περίπτωση κινδύνου, όλες οι θέσεις εργασίας πρέπει να μπορούν να εκκενώνονται από τα πρόσωπα στην εργασία γρήγορα και με συνθήκες πλήρους ασφαλειας.

(3) Οι αποθήκες με εύφλεκτα υλικά δεν πρέπει να είναι σε τέτοια θέση που να θέτουν σε κίνδυνο τις οδούς ή τις εξόδους κινδύνου από τους χώρους εργασίας σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς.

(4) Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών και εξόδων κινδύνου εξαρτώνται από τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις των χώρων εργασίας καθώς και από το μέγιστο αριθμό των προσώπων που μπορούν να βρίσκονται στους χώρους αυτούς.

(5) Οι θύρες κινδύνου πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω και να συντηρούνται κατάλληλα.

(6) Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να είναι κλειστές ή στερεωμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να μην μπορεί να τις ανοίξει, εύκολα και αμέσως, από την εσωτερική πλευρά κάθε πρόσωπο που θα χρειαστεί τυχόν να τις χρησιμοποιήσει σε περίπτωση ανάγκης.

(7) Οι συρόμενες και οι περιστρεφόμενες θύρες που προορίζονται ειδικά για θύρες κινδύνου απαγορεύονται.

(8) Οι ειδικές οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000. Η σήμανση αυτή πρέπει να τοποθετείται σε κατάλληλα σημεία και να είναι διαφανής.

Επίσημη
Εφημερίδα,
Παράρτημα
Τέτο (Ι):
21.7.2000.

(9) Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να κλειδώνονται. Οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου, όπως και οι διάδρομοι κυκλοφορίας και οι θύρες πρόσβασης σε αυτούς, δεν πρέπει να φράσσονται από αντικείμενα ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεμπόδιστα ανά πάσα στιγμή.

(10) Σε περίπτωση βλάβης των φωτισμού, οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου που χρειάζονται φωτισμό πρέπει να διαθέτουν εφεδρικό φωτισμό επαρχούς έντασης.

5.—(1) Ανάλογα με τις διαστάσεις και τη χρήση των κτιρίων, τον υπάρχοντα εξοπλισμό, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων ουσιών καθώς και το μέγιστο αριθμό των προσώπων που μπορούν να βρίσκονται εκεί, οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με κατάλληλο εξοπλισμό κατάσβεσης της πυρκαγιάς και, εφόσον χρειάζεται, με πυρανίχνευτές και συστήματα συναγερμού.

Πυρανίχνευση
και κατάσβεση
πυρκαγιάς.

(2) Ο μη αυτόματος εξοπλισμός κατάσβεσης της πυρκαγιάς πρέπει να είναι ευπρόσιτος και εύχρηστος και οποιοιδήποτε πρόσωπο ενεργοποιεί το σύστημα συναγερμού δεν πρέπει να εκτίθεται σε κίνδυνο. Ο εξοπλισμός αυτός και το σύστημα συναγερμού πρέπει επίσης να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000. Η σήμανση αυτή πρέπει να τίθεται σε κατάλληλα σημεία και να είναι διαφανής.

(3) Ο εξοπλισμός κατάσβεσης της πυρκαγιάς και τα συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού πρέπει να συντηρούνται και να δοκιμάζονται από αρμόδιο πρόσωπο σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους κατά τη χρήση τους.

Εξαερισμός
κλειστών
χώρων
εργασίας.
Πίνακας 1.

6.—(1) Στους κλειστούς χώρους εργασίας πρέπει να υπάρχει επαρκής νωπός αέρας, λαμβανομένων υπόψη των μεθόδων εργασίας και της σωματικής προσπάθειας την οποία καταβάλλουν οι εργοδοτούμενοι.

(2) Στον Πίνακα 1 του παρόντος Παραρτήματος αναγράφεται ο ελάχιστος αριθμός αλλαγών αέρος ανά ώρα ανάλογα με τον τύπο του χώρου εργασίας και τη φύση της δραστηριότητας η οποία αναλαμβάνεται εντός αυτού.

(3) Όπου ο καθοριζόμενος αριθμός αλλαγών αέρος ανά ώρα δε δύναται να επιτευχθεί με φυσικό αερισμό ή όπου είναι δυσχερής η παροχή και συντήρηση επαρκούς νωπού αέρα σε όλο το χώρο εργασίας άνευ της δημιουργίας ενοχλητικών φευμάτων πρέπει να χρησιμοποιούνται τεχνητά μέσα ή συστήματα.

(4) Εάν χρησιμοποιείται εγκατάσταση τεχνητού εξαερισμού, πρέπει να διατηρείται σε κατάσταση καλής λειτουργίας και να υπάρχει σύστημα ελέγχου που θα προειδοποιεί σε ενδεχόμενη περίπτωση βλάβης, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την υγεία των εργοδοτούμενων.

(5) Εάν χρησιμοποιούνται εγκαταστάσεις κλιματισμού ή μηχανικού εξαερισμού, πρέπει να λειτουργούν κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η έκθεση των εργοδοτούμενων σε ενοχλητικά φεύματα αέρα.

(6) Αποθέσεις και ρύποι που ενδέχεται να επιφέρουν άμεσο κίνδυνο για την υγεία των εργοδοτούμενων, λόγω μολύνσεως της ατμόσφαιρας των χώρων εργασίας, πρέπει να καθαρίζονται ταχέως.

(7) Κάθε χώρος εργασίας στον οποίο ο αερισμός γίνεται μόνο με φυσικά μέσα πρέπει να έχει θύρες ή παράθυρα που να ανοίγουν κατευθείαν στο ύπανθρωπο. Οι θύρες και τα παράθυρα πρέπει να έχουν εμβαδόν όχι μικρότερο από το ένα δέκατο (1/10) του εμβαδού του χώρου εργασίας και να είναι έτσι κατασκευασμένα που να ανοίγουν τουλάχιστο κατά το μισό εμβαδόν τους.

(8) Οι σκόνες, καπνοί, ατμοί και τα αέρια που δημιουργούνται στους χώρους εργασίας πρέπει κατά περίπτωση να παραχαραύνται ή να απαγονται στο σημείο παραγωγής τους με τα κατάλληλα προς τούτο μέσα, συστήματα και εγκαταστάσεις, τα οποία πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας.

7.—(1) Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά το χρόνο εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις εφαρμοζόμενες μεθόδους εργασίας και τη σωματική προσπάθεια που καταβάλλουν οι εργοδοτούμενοι.

(2) Η θερμοκρασία των χώρων ανάπτυσης, των χώρων διαμονής του προσωπικού επιφυλακής, των εγκαταστάσεων υγιεινής, των εστιατορίων καθώς και των χώρων παροχής πρώτων βοηθειών, πρέπει να ανταποκρίνεται στον ειδικό προορισμό των χώρων αυτών.

(3) Τα παράθυρα, οι φεγγίτες και τα γυάλινα τοιχώματα πρέπει να επιτρέπουν την αποφυγή υπερθιλικού ηλιασμού των χώρων εργασίας, λαμβανομένων υπόψη του είδους της εργασίας και της φύσης του χώρου εργασίας.

(4) Στους χώρους εργασίας που εκτελείται συνεχής εργασία πρέπει—

(α) Η Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία να μην υπερβαίνει τα ανώτατα Όρια Ασφαλούς Εκθέσεως σε Θερμότητα όπως αυτά καθορίζονται στο Πίνακα 2 του παρόντος Παραρτήματος·

(β) να λαμβάνονται μέτρα, όσο αυτό είναι πρακτικά δυνατό, για την επίτευξη και διατήρηση της Διορθωμένης Ενεργού Θερμοκρασίας εντός των ορίων Ανέσεως όπως αυτά καθορίζονται στον Πίνακα 2 του παρόντος Παραρτήματος.

Θερμοκρασία
των χώρων.

Πίνακας 2.

Πίνακας 2.

(5) Κοντά σε περιοχές θέσεων εργασίας που βρίσκονται υπό την επίδραση πολύ υψηλών ή χαμηλών θερμοκρασιών πρέπει να υπάρχουν ειδικοί χώροι τηρούμενοι σε τέτοια θερμοκρασία ώστε οι εργοδοτούμενοι να μπορούν να προσαρμόζονται σταδιακά προς την επιχρατούσα εξωτερική θερμοκρασία.

(6) Στους χώρους εργασίας που η Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία υπερβαίνει τα Ανώτατα Όρα Ασφαλούς Εκθέσεως σε Θερμότητα όπως αυτά καθορίζονται στο Πίνακα 2 του παρόντος Παραρτήματος ή όπου σημαντικό μέρος της θερμότητας προέρχεται από ακτινοβολίες πηγές θερμότητας πρέπει να λαμβάνονται όλα τα πρακτικώς εφικτά μέτρα για την προστασία των εργοδοτούμενων είτε με τη χρήση παραπετάσματος από πυρίμαχο υλικό για την κάλυψη των πηγών ακτινοβολίας της θερμότητας, είτε με τη διατήρηση επαρκούς ταχύτητας αέρα πέριξ του εργοδοτούμενου, είτε με τη χρήση οιασδήποτε άλλης αποτελεσματικής μεθόδου.

(7) Τα συστήματα ή οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση και διατήρηση ικανοποιητικών κλιματικών συνθηκών πρέπει να λειτουργούν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην προκαλούν τη διαφυγή μέσα στην ατμόσφαιρα του χώρου εργασίας οποιωνδήποτε ουσιών ή μικροοργανισμών τέτοιας φύσης ή συγκέντρωσης που πιθανόν να καθίστανται βλαβερές ή ενοχλητικές για τα πρόσωπα στην εργασία.

(8) Στους εργοδοτούμενους που εισέρχονται σε χώρους εργασίας με θερμοκρασία χαμηλότερη των —5° Κελσίου πρέπει να χορηγείται ο κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός και ο αναγκαίος προστατευτικός εξοπλισμός. Ο κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός περιλαμβάνει μεταξύ άλλων προστατευτικά μέσα των ποδιών, προστατευτικά μέσα των χειρών και προστατευτικά μέσα κεφαλιού.

8.—(1) Οι χώροι εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διαθέτουν Φυσικός
και τεχνητός
φωτισμός των
χώρων. αρκετό φυσικό φωτισμό και να είναι εφοδιασμένοι με εγκατάσταση που να επιτρέπει επαρκή τεχνητό φωτισμό ώστε να προστατεύεται η ασφάλεια και η υγεία των εργοδοτούμενων.

(2) Οι εγκαταστάσεις φωτισμού των χώρων εργασίας και των διαδρόμων επικοινωνίας πρέπει να είναι τοποθετημένες κατά τρόπο ώστε ο προβλεπόμενος τύπος φωτισμού να μην ενέχει κίνδυνο ατυχήματος για οποιοδήποτε πρόσωπο.

(3) Οι χώροι εργασίας, στους οποίους πρόσωπα στην εργασία είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένα σε κινδύνους σε περίπτωση βλάβης του τεχνητού φωτισμού, πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με εφεδρικό φωτισμό ικανοποιητικής έντασης.

(4) Στον Πίνακα 3 του παρόντος Παραρτήματος καθορίζεται η ελάχιστη Πίνακας 3. ένταση φωτισμού σε LUX μετρούμενη στο οριζόντιο επίπεδο το ευρισκόμενο ένα μέτρο υπεράνω του εδάφους ή του δαπέδου, ανάλογα με τον τύπο του χώρου εργασίας και την απαιτούμενη διακριτικότητα.

(5) Ειδικότερα ο τεχνητός φωτισμός πρέπει—

(α) Να είναι ανάλογος με το είδος και τη φύση της εργασίας.

(β) να ελαχιστοποιεί τη θάμβωση·

(γ) να μη δημιουργεί υπερβολικές αντιθέσεις και εναλλαγές φωτεινότητας·

(δ) να διαχέεται, κατευθύνεται και κατανέμεται σωστά.

9.—(1) Οι χώροι εργασίας στους οποίους υπάρχουν θέσεις εργασίας πρέπει να διαθέτουν επαρκή θερμομόνωση ανάλογα με τον τύπο της επιχείρησης και τη σωματική δραστηριότητα των εργοδοτούμενων. Δάπεδα,
τοίχοι,
οροφές και
πτέργες των
χώρων.

(2) Οι επιφάνειες των δαπέδων, των τοίχων και των οροφών στους χώρους πρέπει να μπορούν να υφίστανται συνήθη και εις βάθος καθαρισμό προκειμένου να επιτυγχάνονται κατάλληλες συνθήκες υγιεινής, να είναι από υλικά τα οποία δεν αναδίδουν αναθυμιάσεις και να συντηρούνται κατάλληλα.

(3) Τα δάπεδα των χώρων εργασίας πρέπει να πληρούν τους παρακάτω γενικούς όρους:

- (α) Να είναι ανθεκτικά, σταθερά και στέρεα·
- (β) να μην παρουσιάζουν επικίνδυνες κλίσεις·
- (γ) να μην παρουσιάζουν κινδύνους ολισθήματος·
- (δ) να είναι ομαλά και ελεύθερα προσκρούσεων·
- (ε) να έχουν τη δυνατότητα συντήρησης.

(4) Ανάλογα με τους επί μέρους κινδύνους που παρουσιάζονται από την παραγωγική διαδικασία, τις εγκαταστάσεις και τη χρήση τους και την αποθήκευση υλικών, τα δάπεδα των χώρων εργασίας πρέπει να πληρούν και τους παρακάτω όρους:

- (α) Να διαθέτουν κατάλληλο σύστημα αποχέτευσης (π.χ. κλίση, φρεάτια, κανάλια κλπ.), εφόσον πρέπει να πλένονται με άφθονο νερό ή υπάρχουν υγρά λόγω της παραγωγικής διαδικασίας·
- (β) να είναι αδιαπότιστα όπου το απαιτούν λόγοι υγιεινής·
- (γ) να είναι κατασκευασμένα από υλικά που δεν επιτρέπουν τη δημιουργία σπινθήρων (αντιστατικά) στους χώρους αποθήκευσης εκρηκτικών υλών ή σε αυτούς που είναι δυνατό να δημιουργηθεί εκρηκτική ατμόσφαιρα λόγω συγκέντρωσης σκόνης, ατμών, αερίων κλπ.
- (δ) να είναι ηλεκτρομονωτικά σε μεμονωμένες θέσεις με αυξημένο κίνδυνο ηλεκτροπληξίας.

(5) Σε χώρους εργασίας όπου χρησιμοποιούνται, αποθηκεύονται ή παράγονται ή αναδίδονται εύφλεκτες ή οξειδωτικές ουσίες ή παράγεται ή αναδίδεται σκόνη με τέτοια χαρακτηριστικά και σε τέτοια συγκέντρωση που πιθανόν να προκαλεί έκρηξη ή ανάφλεξη καθώς και σε οποιοδήποτε εργοστάσιο, όλο το κτίριο, τα σκαλιά, οι σκάλες, τα περάσματα, τα δάπεδα και οι διάδρομοι πρέπει να είναι πυράντοχης κατασκευής.

(6) Όλα τα αποθέματα εύφλεκτων, πολύ εύφλεκτων ή εύφλεκτων ουσιών πρέπει να φυλάσσονται είτε μέσα σε πυράντοχες αποθήκες είτε σε ασφαλή μέρη εκτός οποιουδήποτε υποστατικού ή εγκατάστασης όπου υπάρχουν πρόσωπα.

(7) Το μέγιστο επιτρεπόμενο φορτίο στα δάπεδα των χώρων εργασίας κάτω από τους οποίους υπάρχουν άλλοι χώροι και όπου πρέπει να τοποθετούνται εμπορεύματα ή άλλα βάρη πρέπει να αναγράφεται ευκρινώς σε πίνακες στις εισόδους και σε άλλα εμφανή και προσιτά σημεία των υπόψη χώρων.

(8) Τα ανοιγμάτα στα δάπεδα (κανάλια, φρεάτια, λάκκοι κλπ.) πρέπει να καλύπτονται αποτελεσματικά. Τα καλύμματα των ανοιγμάτων των δαπέδων πρέπει να είναι επαρκούς αντοχής και να μην παρουσιάζουν κινδύνους ολισθήματος ή πρόσκρουσης.

(9) Όταν τα καλύμματα ανοιγμάτων των δαπέδων αφαιρούνται προσωρινά για την εκτέλεση εργασιών συντήρησης ή επισκευής πρέπει να διασφαλίζονται οποιαδήποτε πρόσωπα από κίνδυνο πτώσης.

(10) Τα δάπεδα των χώρων εργασίας πρέπει να διατηρούνται καθαρά και ελεύθερα εμποδίων. Ζημιές, ανωμαλίες, παραμορφώσεις, ρυπάνσεις, ακάλυπτα ανοιγμάτα πρέπει να αποκαθίστανται χωρίς καθυστέρηση.

(11) Τα διαφανή ή διαφώτιστα τοιχώματα, και ιδιαίτερα τα εντελώς υαλωτά τοιχώματα, εφόσον βρίσκονται μέσα σε χώρους ή κοντά σε θέσεις εργασίας και σε διαδρόμους κυκλοφορίας, πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς και να είναι κατασκευασμένα από υλικά ασφαλείας ή να χωρίζονται από τις εν λόγω θέσεις εργασίας και τους διαδρόμους κυκλοφορίας ούτως ώστε οποιαδήποτε πρόσωπα να μην έρχονται σε επαφή με τα τοιχώματα αυτά, ούτε να τραυματίζονται από τυχόν θραύσματά τους.

(12) Οι τοίχοι πρέπει να είναι λείοι και αδιαπότιστοι μέχρι ύψους τουλάχιστον 1,50 μέτρα από το δάπεδο, όπου το απαιτούν λόγοι υγιεινής (π.χ. αποχωρητήρια, λουτρά) ή όπου λόγω της χρήσης τους πρέπει να πλένονται (π.χ. κατεργασία ζωικών υλών).

(13) Οι στέγες και οι οροφές πρέπει να εξασφαλίζουν στεγανότητα και επαρκή αντοχή σε στατικά και διναμικά φορτία (π.χ. χιόνι, ανεμοπίεση, μπχανήματα, ανηρτημένα φορτία, κλπ.).

(14) Η ανάρτηση φορτίων από στοιχεία της στέγης των ορόφων επιτρέπεται μόνο εφόσον τα στοιχεία αυτά είναι υπολογισμένα στα προβλεπόμενα φορτία. Σε περίπτωση ανάρτησης φορτίων από ξύλινα στοιχεία αυτά πρέπει να ελέγχονται συχνά ως προς την επάρκεια της αντοχής τους και να αντικαθίστανται αν τυχόν η αντοχή τους έχει μειωθεί, άλλως απαγορεύεται η ανάρτηση.

(15) Η πρόσβαση σε στέγες κατασκευασμένες από υλικά ανεπαρκούς αντοχής επιτρέπεται μόνο εφόσον υφίστανται εγκαταστάσεις ή παρέχεται εξοπλισμός που προστατεύουν τα πρόσωπα στην εργασία από τον κίνδυνο πτώσης.

(16) Εφόσον υφίστανται ιδιαίτερα προβλήματα από την ηλιακή θερμότητα ή το ψύχος που ευνοούνται από την κατασκευή και τα υλικά επικάλυψης της στέγης, οι στέγες πρέπει να θερμομορώνονται.

(17) Τα υαλόφρακτα τμήματα των στεγών πρέπει να είναι έτοι κατασκευασμένα ώστε να προστατεύουν από την άμεση ηλιακή ακτινοβολία.

10.—(1) Οι εργοδοτούμενοι πρέπει να μπορούν να ανοίγουν, να κλείνουν, να ρυθμίζουν και να στερεώνουν τα παράθυρα, τους φεγγίτες και τα συστήματα αερισμού με ασφάλεια. Όταν τα εν λόγω παράθυρα, φεγγίτες και συστήματα είναι ανοικτά, δεν πρέπει να αποτελούν κίνδυνο για οποιαδήποτε πρόσωπο.

(2) Τα παράθυρα και οι φεγγίτες πρέπει να είναι σχεδιασμένα σε σχέση με τον εξοπλισμό ή εφοδιασμένα με κατάλληλα συστήματα έτοι ώστε να καθαρίζονται χωρίς κινδύνους για πρόσωπα που εκτελούν την εργασία αυτή καθώς και για πρόσωπα που ευρίσκονται στα κτίρια και γύρω από αυτά.

11.—(1) Η θέση, ο αριθμός, τα υλικά κατασκευής και οι διαστάσεις των θυρών και των πυλών καθορίζονται με βάση τη φύση και τη χρήση των εσωτερικών ή εξωτερικών χώρων.

(2) Πρέπει να τοποθετείται επισήμανση, σε ύψος οφθαλμών, στις θύρες και πύλες.

(3) Οι θύρες και πύλες που ανοίγουν και προς τις δύο κατευθύνσεις πρέπει να είναι διαφανείς ή να έχουν διαφανή φατνώματα.

(4) Εφόσον οι διαφανείς ή διαφώτιστες επιφάνειες των θυρών και πυλών δεν είναι κατασκευασμένες από υλικά ασφαλείας και υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού οποιουδήποτε προσώπου από θραύσματα, οι παραπάνω επιφάνειες πρέπει να προστατεύονται από τις κρούσεις.

(5) Οι συρόμενες πόρτες πρέπει να διαθέτουν σύστημα ασφαλείας, το οποίο να τις εμποδίζει να βγαίνουν από τις τροχιές τους και να πέφτουν.

(6) Οι θύρες και οι πύλες που ανοίγουν προς τα πάνω πρέπει να είναι εφοδιασμένες με σύστημα ασφαλείας, το οποίο να τις εμποδίζει να πέφτουν.

(7) Οι θύρες που βρίσκονται στις οδούς διαφυγής πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000. Πρέπει να μπορούν να ανοιχτούν κάθε στιγμή από το εσωτερικό χωρίς ειδική βοήθεια. Όταν στους χώρους εργασίας βρίσκονται άνθρωποι, οι θύρες πρέπει να μπορούν να ανοίγουν.

(8) Πολύ κοντά στις πύλες που προορίζονται, κυρίως, για την κυκλοφορία οχημάτων πρέπει να υπάρχουν, όταν η διέλευση των πεζών δεν είναι ασφαλής, θύρες κυκλοφορίας των πεζών, που πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000 ευκρινώς και να είναι διαρκώς ελεύθερες.

(9) Οι μηχανοκίνητες θύρες και πύλες πρέπει να λειτουργούν χωρίς κίνδυνο απυχημάτων για οποιοδήποτε πρόσωπο. Πρέπει να είναι εφοδιασμένες με συστήματα επείγουσας ακινητοποίησης, τα οποία να εντοπίζονται εύκολα, να είναι εύκολα προσιτά και να μπορούν επίσης να ανοίγουν με το χέρι, εκτός εάν ανοίγουν αυτόματα σε περίπτωση διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος.

**Διάδοροι κυκλοφορίας—
Ζώνες κινδύνου—
Προστασία από πτώσης και πτώση αντικειμένων.**

12.—(1) Οι διάδοροι κυκλοφορίας, στους οποίους περιλαμβάνονται και τα κλιμακοστάσια, οι μόνιμες σκάλες και οι αποβάθρες και εξέδρες φόρτωσης, πρέπει να σχεδιάζονται και να τοποθετούνται έτσι ώστε οι πεζοί ή τα οχήματα να μπορούν να τις χρησιμοποιούν εύκολα, με πλήρη ασφάλεια και σύμφωνα με τον προορισμό τους, χωρίς να διατρέχουν κίνδυνο πρόσωπα που απασχολούνται κοντά σ' αυτούς τους διαδρόμους κυκλοφορίας.

(2) Οι διάδοροι κυκλοφορίας, τα κλιμακοστάσια, οι μόνιμες σκάλες και τα περάσματα πρέπει να είναι ανθεκτικής κατασκευής, να συντηρούνται κατάλληλα και να τηρούνται ελεύθερα από οποιαδήποτε εμπόδια και από οποιεσδήποτε ουσίες ή υλικά που τα καθιστούν ολισθηρά.

(3) Ο υπολογισμός των διαστάσεων των διαδρόμων κυκλοφορίας προσώπων ή/και εμπορευμάτων πρέπει να γίνεται με βάση τον αναμενόμενο αριθμό χρηστών και το είδος της επιχείρησης.

(4) Εφόσον χρησιμοποιούνται μεταφορικά μέσα σ' αυτούς τους διαδρόμους κυκλοφορίας, πρέπει να προβλέπεται επαρκής χώρος ασφάλειας για τους πεζούς.

(5) Οι οδοί κυκλοφορίας που προορίζονται για οχήματα πρέπει να βρίσκονται σε αρκετή απόσταση από θύρες, πύλες, διαβάσεις πεζών, διαδρόμους και κλιμακοστάσια.

(6) Εφόσον η χρήση και ο εξοπλισμός των χώρων το απαιτούν, για την εξασφάλιση της προστασίας προσώπων, πρέπει να τοποθετείται, σε εμφανές σημείο, το σχεδιάγραμμα των διαδρόμων κυκλοφορίας.

(7) Εφόσον οι χώροι εργασίας περιλέχουν επικίνδυνες ζώνες, που οφείλονται στη φύση της εργασίας και παρουσιάζουν κίνδυνο πτώσης προσώπων ή κίνδυνο από την πτώση αντικειμένων, οι χώροι αυτοί πρέπει να είναι εφοδιασμένοι, στο μέτρο του δυνατού, με σύστημα που να εμποδίζει την είσοδο των μη εξουσιοδοτημένων προσώπων στις ζώνες αυτές.

(8) Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των προσώπων που είναι εξουσιοδοτημένα να εισέρχονται στις επικίνδυνες ζώνες.

(9) Οι ζώνες κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000 ευκρινώς.

(10) Θέσεις εργασίας, διάδρομοι, εξέδρες, πλατύσκαλα, πεζογέφυρες, κεκλιμένα επίπεδα και κάθε άλλο δάπεδο που έχουν πρόσβαση πρόσωπα και που βρίσκεται σε ύψος μεγαλύτερο των 2,00 μέτρων πρέπει να έχει σε κάθε ελεύθερη πλευρά προστατευτικό έναντι πτώσης προπέτασμα ή άλλη ισοδύναμη διάταξη προστασίας. Το προστατευτικό προπέτασμα πρέπει να έχει ύψος τουλάχιστο 1,10 μέτρα από το δάπεδο, να είναι συμπαγές στηθαίο ή κιγκλίδωμα με χειρολισθήρα (κουπαστή), θωρακίο (παραπέτω) ύψους τουλάχιστο 0,20 μέτρα και ράβδο μεσοδιαστήματος ή αντ' αυτής να έχει πλέγμα ή άλλη κατάλληλη κατασκευή που να μην επιτρέπει τη διαμέσου χειρολισθήρα και θωρακίου πτώση προσώπου. Το διάστημα μεταξύ θωρακίου και ράβδου μεσοδιαστήματος και ράβδου μεσοδιαστήματος και χειρολισθήρα να μην υπερβαίνει τα 0,45 μέτρα.

(11) Προστατευτικό προπέτασμα με τις απαιτήσεις που περιγράφονται στην υποπαραγραφο (10) της παρούσας παραγράφου απαιτείται επίσης και στις παρακάτω περιπτώσεις :

- (α) Σε ανοίγματα δαπέδων και οριζόντιων γενικά επιφανειών (τάφροι, καταπακτές, κανάλια κλπ.) όταν δε διαθέτουν κάλυμμα ή άλλο σύστημα που να αποκλείει την πτώση προσώπων μέσα σε αυτά.
- (β) σε δοχεία ή δεξαμενές με θερμά, καυστικά, διαβρωτικά ή δηλητηριώδη υγρά, καθώς και σε δοχεία, κάδους ή δεξαμενές με μηχανισμό ανάμιξης ή ανάδευσης όταν τα χείλη τους βρίσκονται στο δάπεδο ή σε ύψος μικρότερο από 1,00 μέτρο από το δάπεδο και δε διαθέτουν κάλυμμα ή άλλο σύστημα που να αποκλείει την πτώση προσώπων σε αυτά.
- (γ) σε ανοίγματα τοίχων και κατακόρυφων γενικά επιφανειών.
- (δ) σε διαβάσεις πάνω από επικίνδυνες ζώνες (μεταφορικές ταινίες, κινούμενα μέρη μηχανημάτων, δεξαμενές κλπ).

(12) Στις περιπτώσεις που υπάρχει κίνδυνος πτώσης αντικειμένων (π.χ. από υπερχείμενες θέσεις εργασίας, στοιβαγμένα υλικά κλπ.) πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα προστατευτικά μέτρα για την αποτροπή του κινδύνου τραυματισμού οποιουδήποτε προσώπου.

(13) Κάθε εσωτερική ή εξωτερική σκάλα υποστατικού ή εγκατάστασης πρέπει να διαθέτει έναν τουλάχιστο χειρολισθήρα ο οποίος πρέπει να συντηρείται κατάλληλα.

(14) Οποιαδήποτε ανοικτή πλευρά σκάλας πρέπει να περιφράσσεται με την τοποθέτηση και συντήρηση στερεού και κατάλληλου κιγκλιδώματος επαρκούς ύψους ή με άλλα αποτελεσματικά μέτρα.

13. Οι κυλιόμενες σκάλες και οι κυλιόμενοι διάδρομοι πρέπει να λειτουργούν με ασφάλεια και να εξοπλίζονται με τα απαραίτητα συστήματα ασφαλείας και με συστήματα επείγουσας ακινητοποίησης, τα οποία να αναγνωρίζονται εύκολα και να είναι ευπρόσιτα.

Ειδικά για τις κυλιόμενες σκάλες και τους κυλιόμενους διαδρόμους.

Αποβάθμιες
και εξέδρες
φόρτωσης.

Διαστάσεις
και όγκος
αέρα των
χώρων—
Χώρος για την
ελευθερία
κινήσεων
στη θέση
εργασίας.

14.—(1) Οι αποβάθμιες και οι εξέδρες φόρτωσης πρέπει να είναι κατάλληλες για τις διαστάσεις των μεταφερόμενων φορτίων.

(2) Οι αποβάθμιες φόρτωσης πρέπει να διαθέτουν μία τουλάχιστον έξοδο.

(3) Εφόσον είναι τεχνικά δυνατό, οι αποβάθμιες φόρτωσης που υπερβαίνουν τα 15 μέτρα πρέπει να έχουν μία έξοδο σε κάθε άκρο. Οι έξοδοι αυτές μπορεί να είναι μόνιμες κλίμακες ή κεκλιμένα επίπεδα.

(4) Οι εξέδρες φόρτωσης πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να παρέχουν ασφάλεια τέτοια που να καθιστά αδύνατη την πτώση προσώπων στην εργασία.

15.—(1) Οι χώροι εργασίας πρέπει να έχουν επιφάνεια, ύψος και δύκο αέρα που να επιτρέπουν στους εργαδοτούμενους να εκτελούν την εργασία τους χωρίς κίνδυνο για την ασφάλεια, την υγεία ή την ευεξία τους.

(2) Οι διαστάσεις των χώρων εργασίας πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εργασιών κανονικής λειτουργίας, ρύθμισης, λίπανσης, συντήρησης, επισκευής, εγκατάστασης, συναφμολόγησης και αποσυναφμολόγησης των μηχανημάτων και των εγκαταστάσεων, καθώς και στις ανάγκες κυκλοφορίας προσώπων και μηχανικών μέσων, διακίνησης των υλικών και συντήρησης και καθαρισμού των ίδιων χώρων.

(3) Οι διαστάσεις της ελεύθερης μη κατειλημμένης από έπιπλα ή εξοπλισμό επιφάνειας θέσης εργασίας πρέπει να υπολογίζονται έτσι ώστε οι εργαδοτούμενοι να έχουν αρκετή ελευθερία κίνησης για τις δραστηριότητές τους. Αν αυτός ο κανόνας δεν μπορεί να τηρηθεί, για λόγους που αφορούν τη συγκεκριμένη θέση εργασίας, ο εργαδοτούμενος πρέπει να μπορεί να διαθέτει κοντά στη θέση εργασίας του άλλο επαρκή ελεύθερο χώρο.

(4) Η ελάχιστη επιτρεπόμενη ελεύθερη επιφάνεια κίνησης στη θέση εργασίας πρέπει να είναι 1,50 τετραγωνικά μέτρα. Το πλάτος της ελεύθερης αυτής επιφάνειας δεν πρέπει σε κανένα σημείο να είναι μικρότερο του 0,70 μέτρου.

(5) Στους χώρους εργασίας πρέπει για κάθε διαρκώς παρευρισκόμενο εργαδοτούμενο να υπάρχει ελάχιστος χώρος, ως εξής:

(α) 12 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον καθιστική απασχόληση·

(β) 15 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον ελαφριά σωματική απασχόληση·

(γ) 18 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον βαριά σωματική απασχόληση.

Ο παραπάνω όγκος προσαυξάνεται ανάλογα στις περιπτώσεις που παράλληλα με τους μόνιμα απασχολουμένους παραμένουν και άλλα πρόσωπα. Στην εκτίμηση του κυβισμού αυτού δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το διάστημα το ευρισκόμενο σε ύψος άνω των 4,00 μέτρων.

(6) Όπου οποιοδήποτε πρόσωπο στην εργασία έχει κατά τη διάρκεια της απασχόλησής του εύλογη δυνατότητα να κάθεται χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς η εργασία του, πρέπει να παρέχονται και συντηρούνται για χρήση κατάλληλα καθίσματα που να το διευκολύνουν να εκμεταλλεύεται αυτές τις δυνατότητες.

(7) Το ελάχιστο ύψος οποιουδήποτε στεγασμένου χώρου είναι αυτό που καθορίζεται στον περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμο και οιουδήποτε Κανονισμούς εκδίδονται με βάση το Νόμο αυτό.

Κεφ. 96.
14 του 1959
67 του 1963
6 του 1964
65 του 1964
12 του 1969
38 του 1969
13 του 1974
28 του 1974
24 του 1978
25 του 1979
80 του 1982
15 του 1983
9 του 1986
115 του 1986
199 του 1986
53 του 1987
87 του 1987
316 του 1987
108 του 1988
243 του 1988
122 του 1990
97(I) του 1992
45(I) του 1994
14(I) του 1996
52(I) του 1996
37(I) του 1997
72(I) του 1997
71(I) του 1998
35(I) του 1999
61(I) του 1999
81(I) του 1999
50(I) του 2000
66(I) του 2000
73(I) του 2000
126(I) του 2000
157(I) του 2000.

16.—(1) Εφόσον το προσωπικό εντός του ίδιου υποστατικού ή εγκατάστασης υπερβαίνει τους 10 εργοδοτούμενους ή αν η ασφάλεια ή η υγεία των εργοδοτούμενων, ιδίως λόγω του είδους της ασκούμενης δραστηριότητας, το επιβάλλουν, οι εργοδοτούμενοι πρέπει να μπορούν να έχουν στη διάθεσή τους ένα χώρο ανάπτυξης εύκολα προσπελάσιμο. Αυτή η διάταξη δεν εφαρμόζεται εφόσον το προσωπικό εργάζεται σε γραφεία ή σε παρόμοιους χώρους εργασίας, οι οποίοι προσφέρουν τις ίδιες δυνατότητες ανάπτυξης στη διάρκεια του διαλείμματος.

(2) Οι χώροι ανάπτυξης πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να είναι εφοδιασμένοι με τραπέζια και καθίσματα με ράχη σε αριθμό ανάλογο με τον αριθμό των εργοδοτούμενων.

(3) Στους χώρους ανάπτυξης πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών από την ενόχληση που προκαλεί ο καπνός.

(4) Εφόσον προβλέπονται τακτικές και συχνές διακοπές της εργασίας και δεν υπάρχουν χώροι ανάπτυξης, πρέπει να τίθενται στη διάθεση του προσωπικού άλλοι χώροι παραμονής κατά τη διάρκεια της διακοπής της εργασίας, εκεί όπου το επιβάλλουν η ασφάλεια ή η υγεία των εργοδοτούμενων. Στους χώρους αυτούς πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών από την ενόχληση που προκαλεί ο καπνός.

(5) Όπου λόγω της φύσεως της εκτελούμενης διεργασίας ή των χρησιμοποιούμενων ουσιών, η λήψη γεύματος και γενικά η κατανάλωση τροφής εντός του χώρου εργασίας είναι επικίνδυνη για την υγεία των εργοδοτούμενων, οι

εργοδοτούμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους μία αίθουσα γευμάτων χοη-
σιμοποιούμενη αποκλειστικά για γεύματα και τοποθετημένη εκτός του χώρου
εργασίας. Η αίθουσα γευμάτων πρέπει—

- (α) Να έχει εμβαδόν δαπέδου τουλάχιστο δεκαοκτώ τετραγωνικών μέτρων ανά είκοσι άτομα ή λιγότερα που διακόπτουν την εργασία ταυτόχρονα.
- (β) να έχει λείο δάπεδο και τοίχους με λείες επιφάνειες.
- (γ) να εξαερίζεται με πέντε τουλάχιστον αλλαγές αέρα ανά ώρα.
- (δ) να έχει φωτισμό έντασης τουλάχιστον εκατό LUX.
- (ε) να συντηρείται τακτικά και να καθαρίζεται μία τουλάχιστο φορά ανά εργάσιμη ημέρα.
- (στ) να έχει τραπέζια τέτοιου μεγέθους ώστε να παρέχεται εμβαδόν τουλάχιστον ενός τετάρτου του τετραγωνικού μέτρου για κάθε πρόσωπο.
- (ξ) να έχει καθίσματα με ωάρη ή έδριανα με ωάρη παρέχοντα χώρο πλάτους τουλάχιστο μισού μέτρου για κάθε καθήμενο πρόσωπο.
- (6) Ο χώρος ανάπτυσης μπορεί να θεωρηθεί και ως αίθουσα γευμάτων.
- (7) Πρέπει να παρέχεται και να διατηρείται σε κατάλληλα σημεία, ειπώλως προσιτά σε όλα τα πρόσωπα στην εργασία, επαρκής παροχή καθαρού και κατάλληλου για πόση νερού.

17. Οι έγκυες γυναίκες και οι θηλάζουσες μητέρες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κατακλίνονται προς ανάπτυση σε κατάλληλες συνθήκες.

Έγκυες
γυναίκες
και θηλάζουσες
μητέρες.

Αποδυτήρια
και ερμάρια για
τα ενδύματα.

18.—(1) Πρέπει να τίθενται στη διάθεση των εργοδοτούμενων κατάλληλα αποδυτήρια εφόσον αυτοί πρέπει να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας και δεν είναι δυνατό να ζητηθεί από αυτούς, για λόγους υγιεινής ή ευπρέπειας, να αλλάζουν σε άλλο χώρο. Εφόσον δεν απαιτούνται αποδυτήρια κάθε εργοδοτούμενος πρέπει να έχει στη διάθεσή του ένα κατάλληλα διασκευασμένο χώρο για την εναπόθεση των ενδυμάτων του.

(2) Τα αποδυτήρια πρέπει να είναι παρακείμενα των χώρων διευκολύνσεων καθαρισμού, να συντηρούνται κανονικά και να καθαρίζονται τακτικά.

(3) Η πρόσβαση στα αποδυτήρια πρέπει να είναι ευχερής και να είναι ο χώρος τους επαρκής και εφοδιασμένος με καθίσματα.

(4) Τα αποδυτήρια και οι χώροι εναπόθεσης των ενδυμάτων, σύμφωνα με την υποπαραγγελία (1) της παρούσιας παραγράφου, πρέπει να διαθέτουν ατομικά ερμάρια, χωρητικότητας ενός τουλάχιστον τετάρτου του κυβικού μέτρου και επαρκώς αεριζόμενα, τα οποία να επιτρέπουν σε κάθε εργοδοτούμενο να κλειδώνει τα ενδύματά του κατά τη διάρκεια της εργασίας.

(5) Εάν οι συνθήκες εργασίας το απαιτούν (επικίνδυνες ουσίες, υγρασία, όγκοι) πρέπει να υπάρχουν ξεχωριστά ερμάρια για τον ιματισμό εργασίας και για την ιδιωτική περιβολή των εργοδοτούμενων.

(6) Πρέπει να υπάρχουν χωριστά αποδυτήρια για άνδρες και γυναίκες.

19.—(1) Κοντά στις θέσεις εργασίας και στο χώρο υγειονομικών διευκολύνσεων, όπου αυτό είναι δυνατό, πρέπει να τοποθετείται επαρκής αριθμός κατάλληλων νιπτήρων ή αυλακοειδών νιπτήρων με τρεχούμενο ζεστό και κρύο νερό. Νοείται ότι πλάτος αυλακούς 0,60 μέτρα ισοδυναμεί με ένα νιπτήρα.

(2) Οι νιπτήρες πρέπει να είναι εξοπλισμένοι με κατάλληλο σύστημα αποχέτευσης και υδροπαγίδες.

Χώροι
διευκο-
λύνσεων
καθαρισμού
(λουτρά,
νιπτήρες).

(3) Ο ελάχιστος αριθμός νιπτήρων ανάλογα με τον αριθμό των εργοδοτουμένων που διακόπτουν την εργασία τους ταυτόχρονα φαίνεται στον Πίνακα 4 πίνακας 4. του παρόντος Παραρτήματος.

(4) Πρέπει να υπάρχουν χωριστοί νιπτήρες για άνδρες και γυναίκες.

(5) Εφόσον επιβάλλεται από το είδος της δραστηριότητας ή από την υγειεινή (όπως έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες, μίανση του δέρματος από επικίνδυνες, ερεθιστικές ή ρυπαντικές ουσίες) πρέπει να υπάρχουν επαρκή και κατάλληλα λουτρά (ντους) στη διάθεση των εργοδοτουμένων με τρεχούμενο ζεστό και κρύο νερό.

(6) Κατ' ελάχιστο πρέπει να διατίθεται ένα λουτρό ανά 6 εργοδοτουμένους που διακόπτουν την εργασία τους ταυτόχρονα.

(7) Πρέπει να υπάρχουν χωριστές αίθουσες λουτρών για άνδρες και γυναίκες.

(8) Τα λουτρά μπορεί να είναι τύπου καταιωνιστήρα (ντους) ή τύπου σκάφης τοποθετημένα σε ιδιαίτερο θάλαμο, με επαρκείς διαστάσεις ώστε κάθε εργοδοτούμενος να μπορεί να πλένεται ανενόχλητος κάτω από κατάλληλες συνθήκες υγειεινής (εμβαδού τουλάχιστον 1 τετραγωνικού μέτρου) και με την είσοδο του καλυπτόμενη με θύρα ή κατάλληλο παραπέτασμα.

(9) Ο χώρος των διευκολύνσεων καθαρισμού πρέπει να εξαερίζεται με 5 τουλάχιστον αλλαγές αέρα ανά ώρα, να φωτίζεται επαρκώς (τουλάχιστον 100 Lux), να συντηρείται κανονικά και να καθαιρίζεται τουλάχιστο μία φορά την ημέρα.

(10) Στο χώρο διευκολύνσεων καθαρισμού πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμα—

(α) Σαπούνι ή άλλο απορρυπαντικό υλικό καθαρισμού ή άλλα κατάλληλα μέσα ξηράνσεως·

(β) προσόψιμα και ατομικά χειρόμακτρα μιας χρήσης ή άλλα κατάλληλα μέσα ξηράνσεως ή συσκευές στέγνωσης των χεριών με θερμό αέρα (μία ανά 4 ή λιγότερα πρόσωπα διακόπτοντα την εργασία ταυτόχρονα).

(11) Στο χώρο διευκολύνσεων καθαρισμού πρέπει να υπάρχουν ειδικά δοχεία για την απόρριψη των μεταχειρισμένων χειρόμακτρων.

(12) Οι χώροι διευκολύνσεων καθαρισμού και τα αποδυτήρια πρέπει να επικοινωνούν ευχερώς μεταξύ τους.

20.—(1) Οι εργοδοτούμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους—χοντά στις θέσεις εργασίας, τους χώρους ανάπτυξης, τα αποδυτήρια και τα λουτρά ή τους νιπτήρες—ξεχωριστούς χώρους εφοδιασμένους με επαρκή αριθμό αποχωρητηρίων και ουρητηρίων.

Χώροι
υγειονομικών
διευκολύνσεων
(αποχωρητήρια,
ουρητήρια και
νιπτήρες).

(2) Ο ελάχιστος αριθμός αποχωρητηρίων και ουρητηρίων ανάλογα με τον αριθμό των εργοδοτουμένων φαίνεται στον Πίνακα 5 του παρόντος Παραρτήματος.

(3) Πρέπει να υπάρχουν χωριστά αποχωρητήρια για άνδρες και γυναίκες με κατάλληλη σήμανση.

(4) Οι υγειονομικές διευκολύνσεις πρέπει να συντηρούνται κανονικά και να καθαιρίζονται τουλάχιστο μία φορά την ημέρα.

(5) Κάθε ουρητήριο πρέπει να είναι εξοπλισμένο με σιφώνιο και υδροπαγίδα και μπορεί να είναι τύπου ατομικής λεκάνης με αποχέτευση και με πλάγια διαφράγματα ή κατακόρυφου εντοιχισμένου τύπου πολλαπλών στοιχείων με κοινή ή χωριστή αποχέτευση ή τύπου εντοιχισμένης πλάκας όταν η μεταξύ

των διαφραγμάτων απόσταση θα είναι τουλάχιστον 60 εκ. του μέτρου και θα ισοδυναμεί με ένα ουρητήριο.

(6) Κάθε λεκάνη αποχωρητηρίου πρέπει να εγκαθίσταται σε χωριστό θαλαμίσκο αποχωρητηρίων μέσα στο χώρο των υγειονομικών διευκολύνσεων, ο οποίος πρέπει να είναι καλυμμένος.

(7) Οι λεκάνες των αποχωρητηρίων πρέπει να είναι υψηλού τύπου (βαθφωτές) ή στις περιπτώσεις που ενδέκινται μπορεί να είναι χαμηλού τύπου.

(8) Οι λεκάνες των αποχωρητηρίων πρέπει να συνδέονται με υδραυλική εγκατάσταση που να εξασφαλίζει την πλήρη του όλου συστήματος με πίεση, απαγορευμένης της απλής υδραυλικής εγκατάστασης με κοινό κρούνο.

(9) Οι λεκάνες πρέπει να απομονώνονται με χρήση σιφωνίων, κατάλληλα αερίζομένων για την αποφυγή σιφωνισμού αερίων και να είναι εξοπλισμένες με υδροπαγίδες.

(10) Κάθε θαλαμίσκος αποχωρητηρίου πρέπει να είναι καλυμμένος και να έχει—

(α) Τοιχώματα ή διαφράγματα ύψους τουλάχιστον 1,80 μέτρα που μπορούν να αφήνουν κενό στο κάτω μέρος όχι όμως μεγαλύτερο από 0,20 μέτρα·

(β) Ιδιαίτερη θύρα ώστε ο χώρος του θαλαμίσκου να μην είναι ορατός απέξω. Από την εσωτερική πλευρά στη θύρα τοποθετείται διάταξη μανδάλωσης (π.χ. σύντης ή κλειδαριά).

(γ) εμβαδόν δαπέδου τουλάχιστον 1,50 τετρ. μέτρα με πλάτος όχι μικρότερο από 1,10 μέτρα·

(δ) επαρκή ποσότητα χαρτιού υγείας.

(11) Κάθε χώρος υγειονομικών διευκολύνσεων πρέπει να έχει—

(α) Δάπεδα και τοίχους από αδιαπότιστα υλικά με επιφάνεια τέτοια ώστε να καθαρίζεται εύκολα·

(β) αποχέτευση δαπέδου με υδροπαγίδα για διευκόλυνση του καθαρισμού·

(γ) θύρα εφοδιασμένη με σύστημα αυτόματης επαναφοράς (η οποία κλείνει αυτόματα με ειδικό μηχανισμό)·

(δ) παράθυρα που να ανοίγουν απευθείας προς το ύπαιθρο και επαρκή εξαερισμό τουλάχιστο πέντε εναλλαγών αέρα την ώρα. Σε περίπτωση που είναι πρακτικώς αδύνατο να υπάρχουν παράθυρα πρέπει να διασφαλίζεται ο ίδιος αριθμός εναλλαγών αέρα με τεχνητό εξαερισμό·

(ε) φωτισμό έντασης τουλάχιστον 100 lux.

(12) Όταν ο αριθμός των θαλαμίσκων αποχωρητηρίων γυναικών είναι μεγαλύτερος από 3, ένας τουλάχιστον από αυτούς πρέπει να έχει νιπτήρα με παροχή θερμού και ψυχρού νερού.

(13) Τηρούμενων των διατάξεων της υποπάραγγάφου (13) της παρούσας παραγγάφου μέσα στο χώρο των υγειονομικών διευκολύνσεων πρέπει να υπάρχουν διευκολύνσεις καθαρισμού (νιπτήρες) ο αριθμός των οποίων καθορίζεται στην παραπαράγγαφο (3) της παραγγάφου 19 των παρόντος Παραγγήματος εκτός εάν οι διευκολύνσεις αυτές ευρίσκονται σε δωμάτιο άμεσα παρακείμενο του χώρου αυτού.

(14) Κάθε θαλαμίσκος αποχωρητηρίου πρέπει να εφοδιάζεται με καλυπτόμενο δοχείο απορριμμάτων.

(15) Απαγορεύεται η απευθείας επικοινωνία των χώρων υγειονομικών διευκολύνσεων με οποιαδήποτε αίθουσα εργασίας. Η επικοινωνία αυτή πρέπει να γίνεται μόνο μέσω διαδρόμων, προθαλάμων ή αυλών.

21.—(1) Όταν ο αριθμός των εργοδοτουμένων υπερβαίνει τους 100 ή ο τύπος της δραστηριότητας που αναπτύσσεται εκεί και η συχνότητα των ατυχημάτων το απαιτούν, πρέπει να προβλέπονται ένας ή περισσότεροι χώροι πρώτων βοηθειών.

Χώροι πρώτων βοηθειών.

(2) Οι χώροι που προορίζονται για την παροχή πρώτων βοηθειών πρέπει να είναι εξοπλισμένοι με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και υλικά πρώτων βοηθειών και να επιτρέπουν την άνετη είσοδο τραυματισμοφόρων και φορείων. Οι χώροι αυτοί πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Άσφαλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000.

(3) Υλικό πρώτων βοηθειών πρέπει να διατίθεται, επίσης, σε όλους τους χώρους όπου αυτό απαιτείται λόγω των συνθηκών εργασίας. Το υλικό πρέπει να φέρει κατάλληλη σήμανση και η πρόσβαση σε αυτό να είναι ευχερής.

22. Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι διαφραγματισμένοι έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι ειδικές ανάγκες των μειονεκτούντων προσώπων στην εργασία. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται, ίδιως, για τις θύρες τους διαδρόμους επικοινωνίας, τα κλιμακοστάσια, τα λουτρά (ντους), τους νιπτήρες, τα αποχωρητήρια και τις θέσεις εργασίας που χρησιμοποιούνται ή καταλαμβάνονται απευθείας από τα μειονεκτούντα πρόσωπα στην εργασία.

Μειονεκτούντα πρόσωπα στην εργασία.

23.—(1) Οι θέσεις εργασίας, οι διάδρομοι κυκλοφορίας και άλλες θέσεις ή Εξωτερικοί εγκαταστάσεις στο ύπαιθρο, που χρησιμοποιούνται ή καταλαμβάνονται από πρόσωπα στην εργασία κατά τη διάρκεια της άσκησης των δραστηριοτήτων τους, πρέπει να σχεδιάζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε η κυκλοφορία των διατάξεων πεζών και των οχημάτων να μπορεί να γίνεται κατά ασφαλή τρόπο.

(2) Οι διατάξεις για—

- (α) Τους διάδρομους κυκλοφορίας και τις ξώνες κινδύνου (παράγραφος 12),
- (β) τις κυλιόμενες σκάλες και τους κυλιόμενους διαδρόμους (παράγραφος 13),
- (γ) τις αποβάθρες και εξέδρες φόρτωσης (παράγραφος 14),

εφαρμόζονται επίσης για τις κύριες οδούς κυκλοφορίας στο γήπεδο της εγκατάστασης ή της επιχείρησης (διάδρομοι κυκλοφορίας που ωδηγούν σε μόνιμες θέσεις εργασίας), τους διαδρόμους κυκλοφορίας που χρησιμοποιούνται για την τακτική συντήρηση και επίβλεψη των εγκαταστάσεων ή των επιχειρήσεων καθώς και τις αποβάθρες φόρτωσης.

(3) Οι διατάξεις για τους διαδρόμους κυκλοφορίας και τις ξώνες κινδύνου (παράγραφος 12) εφαρμόζονται, κατ' αναλογία, στους εξωτερικούς χώρους εργασίας.

(4) Οι χώροι εργασίας που βρίσκονται στο ύπαιθρο πρέπει να φωτίζονται ικανοποιητικά με τεχνητό φωτισμό εφόσον το φως της ημέρας δεν αρκεί.

(5) Εφόσον τα πρόσωπα στην εργασία απασχολούνται σε εξωτερικές θέσεις εργασίας, αντές οι θέσεις εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διευθετούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε τα πρόσωπα αυτά—

- (α) Να προστατεύονται από τις ατμοσφαιρικές επιφρόνες και, εάν χρειάζεται, από την πτώση αντικειμένων
- (β) να μην είναι εκτεθειμένα σε επιβλαβή ηχητικά επίπεδα ούτε σε επιβλαβή εξωτερική επίδραση (π.χ αέρια, ατμούς, σκόνη)
- (γ) να μπορούν να απομακρυνθούν γρήγορα από τη θέση εργασίας τους σε περίπτωση κινδύνου ή να μπορούν να λάβουν γρήγορα βοήθεια
- (δ) να μην κινδυνεύουν να γλιστρήσουν ή να πέσουν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΣ

[Παράρτημα I, παράγραφος 6]

Τύπος χώρου εργασίας	Ελάχιστος αριθμός αλλαγών αέρος ανά ώρα
Μεγάλος (περιλαμβανομένων αποθηκών, διαδρόμων, δωματίων με ύψος εσωτερικής οροφής μεγαλύτερο των πέντε μέτρων)	1-2
Ανοικτός (περιλαμβανομένων εργαστηρίων επιδιορθώσεως, χώρων αποθήκευσεως, αποδυτηρίων)	3-5
Κλειστός (περιλαμβανομένων μηχανουργείων, δωματίων λεβήτων και μηχανοστασίων, δωματίων καθαρισμού και αποχωρητηρίων, χυτηρίων, μαγειρείων, εστιατορίων).	5-8
Ειδικός (περιλαμβανομένων πλυντηρίων, στεγνοκαθαριστηρίων, αρτοποιείων, εσωτερικών δωματίων όπου εκτελούνται βαριές εργασίες)	10-15

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ

[Παράρτημα I, παράγραφος 7]

Α. Ανώτατα Όρια Ασφαλούς Εκθέσεως σε Θερμότητα

Φόρτος Εργασίας	Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία (°C)
Καθιστική εργασία (2.6 Kcal/Kg/h)	30.0
Ελαφρός – Ενδιάμεσος (4.3 Kcal/Kg/h)	28.0
Βαρύς (6.0 Kcal/Kg/h)	26.5

Β. Όρια Ανέσεως

Όρια Ανέσεως	Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία (°C)
Κάτω όριο	15.5
Άνω όριο	26.7

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΦΩΤΙΣΜΟΣ
[Παράρτημα I, παράγραφος 8]

Απαιτούμενη Διακριτικότητα	Τύπος χώρου εργασίας	Ελάχιστη Ενταση φωτισμού σε Lux
Ανεπταίσθητος	Εξωτερικός (περιλαμβανομένων δρόμων, αυλών ή χώρων με εφεδρικό φωτισμό εκτάκτου ανάγκης)	20
Πολύ μικρή	Μεγάλος και ανοικτός (περιλαμβανομένων αποθηκών, διαδρόμων και κλιμάκων)	50
Μικρή	Μικρός και ανοικτός (περιλαμβανομένων χώρων συσκευασίας, δωματίων λεβήτων και δωματίων καθαρισμού)	100
Μέτρια	Ενδιάμεσος (περιλαμβανομένων αρτοποιείων, μηχανουργίων και καταστημάτων)	200
Μεγάλη	Ειδικός (περιλαμβανομένων εργαστηρίων, δωματίων ελέγχου και γραφείων)	500
Πολύ μεγάλη	Ιδιάζων (περιλαμβανομένων σχεδιαστηρίων, χώρων κατασκευής και επιδιορθώσεως ωρολογίων και ραφείων όπου εκτελούνται λεπτής φύσεως συρραφές)	1000

ΠΙΝΑΚΑΣ 4
ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ
[Παράρτημα I, παράγραφος 19]

Αριθμός εργοδοτουμένων που διακόπτουν την εργασία ταυτόχρονα	Ελάχιστος αριθμός νππήρων
Έως 7	1
Έως 14	2
Ανά 10 επί πλέον	1

ΠΙΝΑΚΑΣ 5
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ
[Παράρτημα I, παράγραφος 20]

APPENDIX

Αριθμός αρρένων, εργοδοτουμένων κατά τον αυτό χρόνο	Ελάχιστος αριθμός υγειονομικών διευκολύνσεων	
	Αποχωρητήρια	Ουρητήρια
Έως 15	1	1
Έως 25	1	2
Έως 50	2	3
Έως 75	3	4
Ανά 35 επί πλέον	1	1

ΘΗΛΕΩΝ

Αριθμός θηλέων, εργοδοτουμένων κατά τον αυτό χρόνο	Ελάχιστος αριθμός αποχωρητηρίων
Έως 15	1
Έως 30	2
Έως 50	3
Έως 70	4
Ανά 30 επί πλέον	1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΗΛΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΕΙ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ.

(Κανονισμοί 5 και 7)

Προκαταρκτική παρατήρηση.

Σταθερότητα και στερεότητα.

Ηλεκτρική εγκατάσταση.

Οδοί και έξοδοι κινδύνου.

Επίσημη Εφημερίδα, Παράρτημα Τοίτο (I): 21.7.2000.

1. Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν Παράρτημα εφαρμόζονται κάθε φορά που το απαιτούν τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας ή της δραστηριότητας, οι περιστάσεις ή ο κίνδυνος.

2. Τα κτίρια που στεγάζουν χώρους εργασίας πρέπει να έχουν δομή και στερεότητα ανάλογες με το είδος της χρήσης τους.

3.—(1) Η ηλεκτρική εγκατάσταση πρέπει να έχει σχεδιαστεί και κατασκευαστεί έτσι ώστε να μη δημιουργεί κίνδυνο πυρκαγιάς ούτε έκρηξης και τα πρόσωπα να είναι επαρκώς προστατευμένα έναντι των κινδύνων ατυχήματος που μπορεί να προκύψουν από την άμεση ή έμμεση επαφή με τον ηλεκτρισμό.

(2) Η ηλεκτρική εγκατάσταση και τα συστήματα προστασίας πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την τάση του θερμαστού, την επίδραση εξωτερικών παραγόντων και τις τεχνικές γνώσεις των προσώπων που έχουν πρόσβαση σε τμήματα της εγκατάστασης.

4.—(1) Οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου πρέπει να διατηρούνται ελεύθερες και να οδηγούν από το συντομότερο δινατό δρόμο στο ύπαιθρο ή σε ασφαλή περιοχή.

(2) Σε περίπτωση κινδύνου, όλες οι θέσεις εργασίας πρέπει να μπορούν να εκκενώνονται από τα πρόσωπα στην εργασία γρήγορα και με συνθήκες πλήρους ασφάλειας.

(3) Οι αποθήκες με εύφλεκτα υλικά δεν πρέπει να είναι σε τέτοια θέση που να θέτουν σε κίνδυνο τις οδούς ή τις εξόδους κινδύνου από τους χώρους εργασίας σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς.

(4) Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών και εξόδων κινδύνου εξαρτώνται από τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις των χώρων εργασίας καθώς και από το μέγιστο αριθμό των προσώπων που μπορούν να βρίσκονται στους χώρους αυτούς.

(5) Οι θύρες κινδύνου πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω και να συντηρούνται κατάλληλα.

(6) Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να είναι κλειστές ή στερεωμένες με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να μην μπορεί να τις ανοίξει, εύκολα και αμέσως, από την εσωτερική πλευρά κάθε πρόσωπο που θα χρειαστεί τυχόν να τις χρησιμοποιήσει σε περίπτωση ανάγκης.

(7) Οι συρόμενες και οι περιστρεφόμενες θύρες που προορίζονται ειδικά για θύρες κινδύνου απαγορεύονται.

(8) Οι ειδικές οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000. Η σήμανση αυτή πρέπει να τοποθετείται σε κατάλληλα σημεία και να είναι διαρκής.

(9) Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να κλειδώνονται. Οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου, όπως και οι διάδρομοι κυκλοφορίας και οι θύρες πρόσβασης σε αυτούς, δεν πρέπει να φράσσονται από αντικείμενα ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεμπόδιστα ανά πάσα στιγμή.

(10) Σε περίπτωση βλάβης του φωτισμού, οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου που χρειάζονται φωτισμό πρέπει να διαθέτουν εφεδρικό φωτισμό επαρκούς έντασης.

5.—(1) Ανάλογα με τις διαστάσεις και τη χρήση των κτιρίων, τον υπάρχοντα εξοπλισμό, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων ουσιών καθώς και το μέγιστο αριθμό των προσώπων που μπορούν να βρίσκονται εκεί, οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με κατάλληλο εξοπλισμό κατάσβεσης της πυρκαγιάς και, εφόσον χρειάζεται, με ανιχνευτές πυρκαγιάς και συστήματα συναγερμού.

Πυρανίγνενοη
και κατάσβεση
πυρκαγιάς.

(2) Ο μη αυτόματος εξοπλισμός κατάσβεσης της πυρκαγιάς πρέπει να είναι ευπρόσιτος και εύχρηστος και οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργοποιεί το σύστημα συναγερμού δεν πρέπει να εκτίθεται σε κίνδυνο. Ο εξοπλισμός αυτός και το σύστημα συναγερμού πρέπει επίσης να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000. Η σήμανση αυτή πρέπει να τίθεται σε κατάλληλα σημεία και να είναι διαρκής.

(3) Ο εξοπλισμός κατάσβεσης της πυρκαγιάς και τα συστήματα πυρανίγνενσης και συναγερμού πρέπει να συντηρούνται και να δοκιμάζονται από αρμόδιο πρόσωπο σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους κατά τη χρήση τους.

6.—(1) Στους κλειστούς χώρους εργασίας πρέπει να υπάρχει επαρκής ηλεκτρικός υπόψη των μεθόδων εργασίας και της σωματικής προσπάθειας την οποία καταβάλλουν οι εργοδοτούμενοι.

Εξαερισμός
κλειστών
χώρων
εργασίας.

(2) Στον Πίνακα 1 του Παραρτήματος Ι των παρόντων Κανονισμών αναγράφεται ο ελάχιστος αριθμός αλλαγών αέρος σανά ώρα ανάλογα με τον τύπο του χώρου εργασίας και τη φύση της δραστηριότητας η οποία αναλαμβάνεται εντός αυτού.

Πίνακας 1.
Παραρτήματα Ι.

(3) Όπου ο καθοριζόμενος αριθμός αλλαγών αέρος ανά ώρα δε δύναται να επιτευχθεί με φυσικό αερισμό ή όπου είναι δυσχερής η παροχή και συντήρηση επαρκούς νωπού αέρα σε όλο το χώρο εργασίας άνευ της δημιουργίας ενοχλητικών φευμάτων πρέπει να χρησιμοποιούνται τεχνητά μέσα ή συστήματα.

(4) Εάν χρησιμοποιείται εγκατάσταση τεχνητού εξαερισμού, πρέπει να διατηρείται σε κατάσταση καλής λειτουργίας και να υπάρχει σύστημα ελέγχου που θα προειδοποιεί σε ενδεχόμενη περίπτωση βλάβης, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την υγεία των εργοδοτούμενων.

(5) Κάθε χώρος εργασίας στον οποίο ο αερισμός γίνεται μόνο με φυσικά μέσα πρέπει να έχει θύρες ή παράθυρα που να ανοίγουν κατευθείαν στο ύπατθρο. Οι θύρες και τα παράθυρα πρέπει να έχουν εμβαδόν όχι μικρότερο από το ένα δέκατο (1/10) του εμβαδού του χώρου εργασίας και να είναι έτοι κατασκευασμένα που να ανοίγουν τοντλάχιστο κατά το μισό εμβαδόν τους.

(6) Οι σκόνες, καπνοί, ατμοί και τα αέρια που δημιουργούνται στους χώρους εργασίας πρέπει κατά περίπτωση να παρακρατούνται ή να απάγονται στο σημείο παραγωγής τους με τα κατάλληλα προς τούτο μέσα, συστήματα και εγκαταστάσεις, τα οποία πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας.

7.—(1) Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά το χρόνο εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις εφαρμοζόμενες μεθόδους εργασίας και τη σωματική προσπάθεια που καταβάλλουν οι εργοδοτούμενοι.

Θερμοκρασία
των χώρων.

(2) Η θερμοκρασία των χώρων ανάπτυξης, των χώρων διαμονής του προσωπικού επιφυλακής, των εγκαταστάσεων υγιεινής, των εστιατορίων καθώς και των χώρων παροχής πρώτων βιοηθειών, πρέπει να ανταποκρίνεται στον ειδικό προορισμό των χώρων αυτών.

(3) Στους χώρους εργασίας που εκτελείται συνεχής εργασία πρέπει—

(α) Η Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία να μην υπερβαίνει τα ανώτατα Όρια Ασφαλούς Εκθέσεως σε Θερμότητα όπως αυτά καθορίζονται στον Πίνακα 2 του Παραρτήματος I των παρόντων Κανονισμών·

(β) να λαμβάνονται μέτρα, όσο αυτό είναι πρακτικά δυνατό, για την επίτευξη και διατήρηση της Διορθωμένης Ενεργού Θερμοκρασίας εντός των ορίων Ανέσεως όπως αυτά καθορίζονται στον Πίνακα 2 του Παραρτήματος I των παρόντων Κανονισμών.

(4) Κοντά σε περιοχές θέσεων εργασίας που βρίσκονται υπό την επίδραση πολύ υψηλών ή χαμηλών θερμοκρασιών πρέπει να υπάρχουν ειδικοί χώροι τηρούμενοι σε τέτοια θερμοκρασία ώστε οι εργοδοτούμενοι να μπορούν να προσαρμόζονται σταδιακά προς την επικρατούσα εξωτερική θερμοκρασία.

(5) Στους χώρους εργασίας που η Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία υπερβαίνει τα Ανώτατα Όρια Ασφαλούς Εκθέσεως σε Θερμότητα όπως αυτά καθορίζονται στον Πίνακα 2 του Παραρτήματος I των παρόντων Κανονισμών ή όπου σημαντικό μέρος της θερμότητας προέρχεται από ακτινοβολούσες πηγές θερμότητας πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την προστασία των εργοδοτουμένων είτε με τη χρήση παραπετάσματος από πυρίμαχο υλικό για την κάλυψη των πηγών ακτινοβολίας της θερμότητας, είτε με τη διατήρηση επαρκούς ταχύτητας αέρα πέριξ του εργοδοτουμένου, είτε με τη χρήση οιασδήποτε άλλης αποτελεσματικής μεθόδου.

(6) Τα συστήματα ή οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση και διατήρηση ικανοποιητικών κλιματικών συνθηκών πρέπει να λειτουργούν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην προκαλούν τη διαφυγή μέσα στην ατμόσφαιρα του χώρου εργασίας οποιωνδήποτε ουσιών ή μικροοιδγανισμών τέτοιας φύσης ή συγκέντρωσης που πιθανόν να καθίστανται βλαβερές ή ενοχλητικές για τα πρόσωπα στην εργασία.

(7) Στους εργοδοτουμένους που εισέρχονται σε χώρους εργασίας με θερμοκρασία χαμηλότερη των —5° Κελσίου πρέπει να χορηγείται ο κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός και ο αναγκαίος προστατευτικός εξοπλισμός. Ο κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός περιλαμβάνει μεταξύ άλλων προστατευτικά μέσα των ποδιών, προστατευτικά μέσα των χεριών και προστατευτικά μέσα κεφαλής.

8.—(1) Οι χώροι εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διαθέτουν αρκετό φυσικό φωτισμό και να είναι εφοδιασμένοι με εγκατάσταση που να επιτρέπει επαρκή τεχνητό φωτισμό ώστε να προστατεύεται η ασφάλεια και η υγεία των εργοδοτουμένων.

(2) Οι χώροι εργασίας, στους οποίους πρόσωπα στην εργασία είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένα σε κινδύνους σε περίπτωση βλάβης του τεχνητού φωτισμού, πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με εφεδρικό φωτισμό ικανοποιητικής έντασης.

(3) Στον Πίνακα 3 του Παραρτήματος I των παρόντων Κανονισμών καθορίζεται η ελάχιστη ένταση φωτισμού σε LUX μετρούμένη στο οριζόντιο επίπεδο το ευρισκόμενο ένα μέτρο υπεράνω του εδάφους ή του δαπέδου, ανάλογα με τον τύπο του χώρου εργασίας και την απαιτούμενη διακριτικότητα.

(4) Ειδικότερα ο τεχνητός φωτισμός πρέπει—

Πίνακας 2,
Παράρτημα 1.

Πίνακας 2,
Παράρτημα 1.

Πίνακας 2,
Παράρτημα 1.

Φυσικός
και τεχνητός
φωτισμός των
χώρων.

Πίνακας 3.
Παράρτημα 1.

- (α) Να είναι ανάλογος με το είδος και τη φύση της εργασίας·
- (β) να έχει χαρακτηριστικά φάσματος παραπλήσια με του φυσικού φωτισμού·
- (γ) να ελαχιστοποιεί τη θάμβωση·
- (δ) να μη δημιουργεί υπερβολικές αντιθέσεις και εναλλαγές φωτεινότητας·
- (ε) να διαχέεται, κατευθύνεται και κατανέμεται σωστά.

9.—(1) Πρέπει να τοποθετείται επισήμαντη σε ύψος οφθαλμών στις θύρες θύρες και πύλες.

(2) Οι θύρες και πύλες που ανοίγουν και προς τις δύο κατευθύνσεις πρέπει να είναι διαφανείς ή να έχουν διαφανή φατνώματα.

10.—(1) Εφόσον οι χώροι εργασίας περιέχουν επικίνδυνες ζώνες, που οφείλονται στη φύση της εργασίας και παρουσιάζουν κίνδυνο πτώσης προσώπων ή κίνδυνο από την πτώση αντικειμένων, οι χώροι αυτοί πρέπει να είναι εφοδιασμένοι, στο μέτρο του δυνατού, με σύστημα που να εμποδίζει την είσοδο των μη εξουσιοδοτημένων προσώπων στις ζώνες αυτές.

(2) Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των προσώπων που είναι εξουσιοδοτημένα να εισέρχονται στις επικίνδυνες ζώνες.

(3) Οι ζώνες κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς, σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000.

(4) Πρέπει να διατηρείται επαρκής, καθαρός και χωρίς εμπόδια χώρος γύρω από κάθε μηχάνημα όταν τούτο βρίσκεται σε λειτουργία ή όταν εκτελείται πάνω σ' αυτό ή γύρω από αυτό οποιαδήποτε εργασία ώστε η εργασία να εκτελείται χωρίς κίνδυνο.

(5) Σε περίπτωση που οποιοδήποτε πρόσωπο βρίσκεται στην εργασία σε τόπο από όπου είναι δυνατό να πέσει από ύψος πέραν των δύο μέτρων πρέπει να παρέχονται μέσα για την προστασία του έναντι πτώσεως, με την τοποθέτηση περίφραξης ή με άλλο κατάλληλο τρόπο, εφόσον η περίφραξη δεν είναι πρακτικώς εφικτή.

(6) Όλα τα κτίρια, δάπεδα, σκαλιά, σκάλες, περάσματα και διάδρομοι πρέπει να είναι ανθεκτικής κατασκευής, από υλικά τα οποία δεν αναδίδουν επικίνδυνες αναθυμιάσεις και πρέπει να συντηρούνται κατάλληλα. Επί πλέον τα δάπεδα, σκαλιά, σκάλες, περάσματα και διάδρομοι πρέπει να τηρούνται ελεύθερα από οποιαδήποτε εμπόδια και από οποιεσδήποτε ουσίες ή υλικά που τα καθιστούν ολισθητά.

(7) Σε χώρους εργασίας όπου χρησιμοποιούνται, αποθηκεύονται ή παράγονται ή αναδίδονται εύφλεκτες ή οξειδωτικές ουσίες ή παραγέται ή αναδίδεται σκόνη με τέτοια χαρακτηριστικά και σε τέτοια συγκέντρωση που πιθανόν να προκαλεί έκρηξη ή ανάφλεξη καθώς και σε οποιοδήποτε εργοστάσιο, όλο το κτίριο, τα σκαλιά, οι σκάλες, τα περάσματα, τα δάπεδα και οι διάδρομοι πρέπει να είναι πυράντοχης κατασκευής.

(8) Όλα τα αποθέματα εύφλεκτων, πολύ εύφλεκτων ή εύφλεκτων ουσιών πρέπει να φυλάσσονται είτε μέσα σε πυράντοχες αποθήκες είτε σε ασφαλή μέρη εκτός οποιουδήποτε κτιρίου, υποστατικού ή εγκατάστασης όπου υπάρχουν πρόσωπα.

(9) Κάθε εσωτερική ή εξωτερική σκάλα υποστατικού ή εγκατάστασης πρέπει να διαθέτει ένα τουλάχιστο χειρολισθήρα ο οποίος πρέπει να συντηρείται κατάλληλα.

Ζώνες
κινδύνου–
Ασφαλείς
χώροι
εργασίας
και μέσα
πρόσθιας–
Δάπεδα–
Περάσματα.

(10) Οποιαδήποτε ανοικτή πλευρά σκάλας πρέπει να περιφράσσεται με την τοποθέτηση και συντήρηση στερεού και κατάλληλου κιγκλιδώματος επαρχούς ύψους ή με άλλα αποτελεσματικά μέτρα.

(11) Όλα τα ανοίγματα στα δάπεδα πρέπει να περιφράσσονται αποτελεσματικά ή να καλύπτονται αποτελεσματικά για την παρεμπόδιση πτώσεως προσώπων.

(12) Όλα τα δάπεδα των χώρων εργασίας μέσα στα οποία εκτελείται εργασία και των διαδρόμων κυκλοφορίας πρέπει να είναι κατασκευασμένα από μη υδροπεριστά υλικά, τοποθετημένα με κατάλληλο τρόπο.

(13) Όπου διεξάγεται οποιαδήποτε διεργασία η οποία μπορεί να προκαλέσει συσσωρευση στο δάπεδο τέτοιας ποσότητας υγρού ώστε να μπορεί να αφαιρεθεί μέσω αποχέτευσης, πρέπει να παρέχονται και να συντηρούνται αποτελεσματικά μέσα αποχέτευσης.

**Συνωστισμός—
Καθίσματα.**

11.—(1) Σε κάθε χώρο εργασίας, δεν πρέπει να υπάρχει τέτοιος συνωστισμός ώστε να δημιουργείται κίνδυνος βλάβης της υγείας των προσώπων που εκτελούν εργασία. Για τους σκοπούς της διάταξης αυτής, κατά τον καθορισμό του κατά πόσο σε οποιοδήποτε χώρο εργασίας υπάρχει συνωστισμός πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο ο αριθμός των προσώπων που αναμένεται να εργάζονται σ' αυτόν, αλλά επίσης και ο χώρος που καταλαμβάνεται από εγκαταστάσεις, έπιπλα, εξοπλισμό, σκεύη και οποιαδήποτε άλλα αντικείμενα παρόμοια ή όχι με οποιαδήποτε από αυτά που έχουν προαναφερθεί.

(2) Κάθε πρόσωπο πρέπει να έχει στη διάθεσή του ελάχιστο χώρο 11 κυβικών μέτρων. Στον υπολογισμό του όγκου αυτού, δε λαμβάνεται υπόψη ο χώρος που ευρίσκεται σε ύψος πάνω από 4 μέτρα.

(3) Το χαμηλότερο σημείο της οροφής δωματίου, διαδρόμου, προθαλάμου ή κοινόχρηστου χώρου εργασίας δεν πρέπει να ευρίσκεται από το δάπεδο ή πάτωμα σε ύψος μικρότερο από 2,40 μέτρα.

(4) Όπου οποιοδήποτε πρόσωπο στην εργασία έχει κατά τη διάρκεια της απασχόλησής του εύλογη δυνατότητα να κάθεται χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς η εργασία του, πρέπει να παρέχονται και συντηρούνται για χρήση κατάλληλα καθίσματα που να το διευκολύνουν να εκμεταλλεύεται αυτές τις δυνατότητες.

**Χώροι και
θέσεις
ανάπτανσης—
Χώρος
γενιμάτων—
Πόσμονερ.**

12.—(1) Εφόσον το προσωπικό υπερβαίνει τους 20 εργοδοτούμενους ή αν η ασφάλεια ή η υγεία των εργοδοτούμενων, ιδίως λόγω του είδους της ασκούμενης δραστηριότητας το επιβάλλουν, οι εργοδοτούμενοι πρέπει να μπορούν να έχουν στη διάθεσή τους ένα χώρο ή κατάλληλες θέσεις ανάπτανσης όπου η πρόσβαση να είναι ευχερής. Αυτή η διάταξη δεν εφαρμόζεται εφόσον το προσωπικό εργάζεται σε γραφεία ή σε παρόμοιους χώρους εργασίας, οι οποίοι προσφέρουν τις ίδιες δυνατότητες ανάπτανσης στη διάρκεια του διαλειμματος.

(2) Οι χώροι και οι θέσεις ανάπτανσης πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με τραπέζια και καθίσματα με ράχη.

(3) Στους χώρους και τις θέσεις ανάπτανσης πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών από την ενόχληση που προκαλεί ο καπνός.

(4) Όπου λόγω της φύσεως της εκτελούμενης διεργασίας ή των χρησιμοποιούμενων ουσιών η λήψη γεύματος και γενικά η κατανάλωση τροφής εντός του χώρου εργασίας είναι επικινδυνός για την υγεία των εργοδοτούμενων, οι εργοδοτούμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους μία αίθουσα γενιμάτων χρησιμοποιούμενη αποκλειστικά για γεύματα και τοποθετημένη εκτός του χώρου εργασίας. Η αίθουσα γενιμάτων πρέπει—

- (α) Να έχει εμβαδόν δαπέδου τουλάχιστο δεκαοκτώ τετραγωνικών μέτρων ανά είκοσι άτομα ή λιγότερα που διακόπτουν την εργασία ταυτόχρονα.
- (β) να έχει λείο δάπεδο και τοίχους με λείες επιφάνειες.
- (γ) να εξαερίζεται με πέντε τουλάχιστον αλλαγές αέρα ανά ώρα.
- (δ) να έχει φωτισμό έντασης τουλάχιστον εκατό LUX.
- (ε) να συντηρείται τακτικά και να καθαρίζεται μία τουλάχιστο φορά ανά εργάσιμη ημέρα.
- (στ) να έχει τραπέζια τέτοιου μεγέθους ώστε να παρέχεται εμβαδόν τουλάχιστον ενός τετάρτου του τετραγωνικού μέτρου για κάθε πρόσωπο.
- (ξ) να έχει καθίσματα με όραχη ή έδρανα με όραχη παρέχοντα χώρο πλάτους τουλάχιστο μισού μέτρου για κάθε καθήμενο πρόσωπο.
- (5) Ο χώρος ανάπτυσης μπορεί να θεωρηθεί και ως αίθουσα γειτάτων.
- (6) Πρέπει να παρέχεται και να διατηρείται σε κατάλληλα σημεία, ευκόλως προσιτά σε όλα τα πρόσωπα στην εργασία, επαρκής παροχή καθαρού και κατάλληλου για πόση νερού.

13. Οι έγκυες γυναίκες και οι θηλάζουσες μητέρες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να καταλίνονται προς ανάπτυση σε κατάλληλες συνθήκες.

Έγκυες γυναίκες και θηλάζουσες μητέρες.

14.—(1) Πρέπει να τίθενται στη διάθεση των εργοδοτουμένων κατάλληλα αποδυτήρια εφόσον αυτοί πρέπει να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας και δεν είναι δυνατό να ξητηθεί από αυτούς, για λόγους υγιεινής ή ευπρέπειας, να αλλάζουν σε άλλο χώρο. Εφόσον δεν απαιτούνται αποδυτήρια κάθε εργοδοτούμενος πρέπει να έχει στη διάθεσή του ένα κατάλληλα διασκενισμένο χώρο για την εναπόθεση των ενδυμάτων του.

(2) Τα αποδυτήρια πρέπει να είναι παρακείμενα των χώρων διευκολύνσεων καθαρισμού, να συντηρούνται κανονικά και να καθαρίζονται τακτικά.

(3) Η πρόσβαση στα αποδυτήρια πρέπει να είναι ευχερής και να είναι ο χώρος τους επαρκής και εφοδιασμένος με καθίσματα.

(4) Τα αποδυτήρια και οι χώροι εναπόθεσης των ενδυμάτων, σύμφωνα με την υποπαράγραφο (1) της παρούσας παραγγάφου, πρέπει να διαθέτουν ατομικά ερμάρια, χωρητικότητας ενός τουλάχιστον τετάρτου του κυβικού μέτρου και επαρκώς αεριζόμενα, τα οποία να επιτρέπουν σε κάθε εργοδοτούμενο να κλειδώνει τα ενδύματά του κατά τη διάρκεια της εργασίας.

(5) Εάν οι συνθήκες εργασίας το απαιτούν (επικίνδυνες οισίες, υγρασία, όψυποι) πρέπει να υπάρχουν ξεχωριστά ερμάρια για τον ιματισμό εργασίας και για την ιδιωτική περιβολή των εργοδοτουμένων.

(6) Πρέπει να υπάρχουν χωριστά αποδυτήρια για άνδρες και γυναίκες.

15.—(1) Κοντά στις θέσεις εργασίας και στο χώρο υγειονομικών διευκολύνσεων, όπου αυτό είναι δυνατό, πρέπει να τοποθετείται επαρκής αριθμός κατάλληλων νιπτήρων ή αυλακοειδών νιπτήρων με τρεχούμενο ζεστό και κρύο νερό. Νοείται ότι πλάτος αύλακος 0,60 μέτρα ισοδυναμεί με ένα νιπτήρα.

(2) Οι νιπτήρες πρέπει να είναι εξοπλισμένοι με κατάλληλο σύστημα αποχέτευσης και υδροπαγίδες.

(3) Ο ελάχιστος αριθμός νιπτήρων ανάλογα με τον αριθμό των εργοδοτουμένων που διακόπτουν την εργασία τους ταυτόχρονα φαίνεται στον Πίνακα 4 του Παραρτήματος Ι των παρόντων Κανονισμών.

Αποδυτήρια και ερμάρια για τα ενδύματα.

Χώροι διευκολύνσεων καθαρισμού (λοντά, νιπτήρες)- Πόσιμο νερό.

Πίνακας 4, Παράρτημα Ι.

(4) Πρέπει να υπάρχουν χωριστοί νιπτήρες για άνδρες και γυναίκες.

(5) Εφόσον επιβάλλεται από το είδος της δραστηριότητας ή από την υγιεινή (όπως έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες, μίανση του δέρματος από επικίνδυνες, ερεθιστικές ή ρυπαντικές ουσίες) πρέπει να υπάρχουν επαρκή και κατάλληλα λουτρά (ντους) στη διάθεση των εργοδοτουμένων με τρεχούμενο ζεστό και κρύο νερό.

(6) Κατ' ελάχιστο πρέπει να διατίθεται ένα λουτρό ανά 6 εργοδοτούμενους που διακόπτουν την εργασία τους ταυτόχρονα.

(7) Πρέπει να υπάρχουν χωριστές αίθουσες λουτρών για χρήση τους από άνδρες και γυναίκες.

(8) Τα λουτρά μπορεί να είναι τύπου καταιωνιστήρα (ντους) ή τύπου σκάφης τοποθετημένα σε ιδιαίτερο θάλαμο, με επαρκείς διαστάσεις ώστε κάθε εργοδοτούμενος να μπορεί να πλένεται ανενόχλητος κάτω από κατάλληλες συνθήκες υγιεινής (εμβαδού τουλάχιστον 1 τετραγωνικού μέτρου) και με την είσοδό του καλυπτόμενη με θύρα ή κατάλληλο παραπέτασμα.

(9) Ο χώρος των διευκολύνσεων καθαρισμού πρέπει να εξαερίζεται με 5 τουλάχιστον αλλαγές αέρα ανά ώρα, να φωτίζεται επαρκώς (τουλάχιστον 100 Lux), να συντηρείται κανονικά και να καθαρίζεται τουλάχιστο μία φορά ανά εργάσιμη ημέρα.

(10) Στο χώρο διευκολύνσεων καθαρισμού πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμα—

(α) Σαπούνι ή άλλο απορρυπαντικό υλικό καθαρισμού.

(β) προσόψια και ατομικά χειρόμακτρα μιας χρήσης ή άλλα κατάλληλα μέσα ξηράνσεως ή συσκευές στέγνωσης των χεριών με θερμό αέρα (μία ανά 4 ή λιγότερα πρόσωπα διακόπτοντα την εργασία ταυτόχρονα).

(11) Στο χώρο διευκολύνσεων καθαρισμού πρέπει να υπάρχουν ειδικά δοχεία για την απόρριψη των μεταχειρισμένων χειρόμακτρων.

Χώροι υγειονομικών διευκολύνσεων (αποχωρητήρια, ουρητήρια και νιπτήρες).

16.—(1) Οι εργοδοτούμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους κοντά στις θέσεις εργασίας, ξεχωριστούς χώρους εφοδιασμένους με επαρκή αριθμό αποχωρητήρων και ουρητηρίων.

(2) Ο ελάχιστος αριθμός αποχωρητηρίων και ουρητηρίων ανάλογα με τον αριθμό των εργοδοτουμένων φαίνεται στο Πίνακα 5 του Παραρτήματος Ι των παρόντων Κανονισμών.

(3) Πρέπει να υπάρχουν χωριστά αποχωρητήρια για άνδρες και γυναίκες με κατάλληλη σήμανση.

(4) Οι υγειονομικές διευκολύνσεις πρέπει να συντηρούνται κανονικά και να καθαρίζονται τουλάχιστο μία φορά ανά εργάσιμη ημέρα.

(5) Κάθε ουρητήριο πρέπει να είναι εξοπλισμένο με σιφώνιο και υδροπαγίδα και μπορεί να είναι τύπου ατομικής λεκάνης με αποχέτευση και με πλάγια διαφράγματα ή κατακόρυφου εντοιχισμένου τύπου πολλαπλών στοιχείων από πορσελάνη με κοινή ή χωριστή αποχέτευση ή τύπου εντοιχισμένης πλάκας όταν η μεταξύ των διαφραγμάτων απόσταση θα είναι τουλάχιστο 0,60 μέτρα και θα ισοδυναμεί με ένα ουρητήριο.

(6) Κάθε ουρητήριο που βρίσκεται εκτός του κτιρίου πρέπει να καθίσταται αθέατο με την τοποθέτηση κατάλληλου διαφράγματος.

(7) Κάθε λεκάνη αποχωρητηρίου πρέπει να εγκαθίσταται σε χωριστό θαλαμίσκο αποχωρητηρίων μέσα στο χώρο των υγειονομικών διευκολύνσεων.

(8) Οι λεκάνες των αποχωρητηρίων πρέπει να είναι υψηλού τύπου (βαθρωτές) ή στις περιπτώσεις που ενδείκνυται μπορεί να είναι χαμηλού τύπου.

(9) Οι λεκάνες των αποχωρητηρίων πρέπει να συνδέονται με υδραυλική εγκατάσταση που να εξασφαλίζει την πλύση του όλου συστήματος με πίεση απαγορευμένης της απλής υδραυλικής εγκατάστασης με κοινό κρούνο.

(10) Οι λεκάνες πρέπει να απομονώνονται με χρήση σιφωνίων, κατάλληλα αεριζόμενων για την αποφυγή σιφωνισμού αερίων και να είναι εφοδιασμένες με υδροπαγίδες.

(11) Κάθε θαλαμίσκος αποχωρητηρίου πρέπει να είναι καλυμμένος και να έχει—

(α) Τοιχώματα ή διαφράγματα ύψους τουλάχιστον 1,80 μέτρα που μπορούν να αφήνουν κενό στο κάτω μέρος όχι όμως μεγαλύτερο από 0,20 μέτρα·

(β) ιδιαίτερη θύρα ώστε ο χώρος του θαλαμίσκου να μην είναι ορατός απέξω. Από την εσωτερική πλευρά στη θύρα τοποθετείται διάταξη μανδάλωσης (π.χ. σύρτης ή κλειδαριά).

(γ) εμβαδόν δαπέδου τουλάχιστον 1,50 τετρ. μέτρα με πλάτος όχι μικρότερο από 1,10 μέτρα·

(δ) επαρκή ποσότητα χαρτιού υγείας.

(12) Κάθε χώρος υγειονομικών διευκολύνσεων πρέπει να έχει—

(α) Δάπεδα και τοίχους από αδιαπότιστα υλικά με επιφάνεια τέτοια ώστε να καθαρίζεται εύκολα·

(β) αποχέτευση δαπέδου με υδροπαγίδα για διευκόλυνση του καθαρισμού·

(γ) θύρα εφοδιασμένη με σύστημα αυτόματης επαναφοράς (η οποία κλείνει αυτόματα με ειδικό μηχανισμό)·

(δ) παράθυρα που να ανοίγουν απευθείας προς το ύπαιθρο και επαρκή εξαερισμό τουλάχιστο πέντε εναλλαγών αέρα την άρα. Σε περίπτωση που είναι πρωτικώς αδύνατο να υπάρχουν παράθυρα πρέπει να διασφαλίζεται ο ίδιος αριθμός εναλλαγών αέρα με τεχνητό εξαερισμό.

(ε) φωτισμό έντασης τουλάχιστον 100 lux.

(13) Όταν ο αριθμός των θαλαμίσκων αποχωρητηρίων γυναικών είναι μεγαλύτερος από 3, ένας τουλάχιστο από αυτούς πρέπει να έχει νιπτήρα με παροχή θερμού και ψυχρού νερού.

(14) Τηρούμενων των διατάξεων της υποπαραγόφου (13) της παρούσας παραγράφου μέσα στο χώρο των υγειονομικών διευκολύνσεων πρέπει να υπάρχουν διευκολύνσεις καθαρισμού (νιπτήρες) ο αριθμός των οποίων καθορίζεται στην υποπαράγραφο (3) της παραγράφου 15 του παρόντος Παραρτήματος εκτός εάν οι διευκολύνσεις αυτές ευρίσκονται σε δωμάτιο άμεσα παρακείμενο του χώρου αυτού.

(15) Κάθε θαλαμίσκος αποχωρητηρίου πρέπει να εφοδιάζεται με καλυπτόμενο δοχείο απορριμάτων.

(16) Απαγορεύεται η απευθείας επικοινωνία των χώρων υγειονομικών διευκολύνσεων με οποιαδήποτε αίθουσα εργασίας. Η επικοινωνία αυτή πρέπει να γίνεται μόνο μέσω διαδρόμων, προθισλάμων ή αυλών.

17.—(1) Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με τέτοιο εξοπλισμό, υλικό πρώτων βοηθειών και διευκολύνσεις και άλλα μέσα, επαρκή και κατάλληλα αναλόγως των περιστάσεων, ώστε να υπάρχει δυνατότητα παροχής πρώτων βοηθειών στα εργοδοτούμενα πρόσωπα αν τραυματιστούν ή ασθενήσουν στην εργασία.

(2) Το υλικό πρώτων βοηθειών πρέπει να φέρει κατάλληλη σήμανση σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000 και η πρόσβαση σε αυτό να είναι ευχερής.

Μειονεκτούντα πρόσωπα στην εργασία.

Κυκλοφορία πεζών και οχημάτων.

Εξωτερικοί χώροι εργασίας (ιδιαίτερες διατάξεις).

18. Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι διαφρονισμένοι έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι ειδικές ανάγκες των μειονεκτούντων προσώπων στην εργασία. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται, ιδίως, για τις θύρες, τους διαδρόμους επικοινωνίας, τα κλιμακοστάσια, τα λοντρά (ντους), τους νιπτήρες, τα αποχωρητήρια και τις θέσεις εργασίας που χρησιμοποιούνται ή καταλαμβάνονται απευθείας από τα μειονεκτούντα πρόσωπα στην εργασία.

19. Οι εξωτερικοί και εσωτερικοί χώροι εργασίας πρέπει να διευθετούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε η κυκλοφορία των πεζών και των οχημάτων να μπορεί να γίνεται κατά ασφαλή τρόπο.

20. Εφόσον πρόσωπα στην εργασία απασχολούνται σε θέσεις εργασίας στο ύπαιθρο, αυτές οι θέσεις εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διευθετούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε τα πρόσωπα αυτά—

- (α) Να προστατεύονται από τις ατμοσφαιρικές επιφροές και, εάν χρειάζεται, από την πτώση αντικειμένων.
- (β) να μην είναι εκτεθειμένα σε επιβλαβή ηχητικά επίπεδα ούτε σε επιβλαβή εξωτερική επίδραση (π.χ. αέρια, ατμούς, σκόνη).
- (γ) να μπορούν να απομακρυνθούν γρήγορα από τη θέση εργασίας τους σε περίπτωση κινδύνου ή να μπορούν να λάβουν γρήγορα βιοήθεια.
- (δ) να μην κινδυνεύουν να γλιτστρήσουν ή να πέσουν.